

EU:N RAKENNERAHASTOT MAAKUNNAN KEHITTÄMISRAHA KESKI-SUOMEN KEHITTÄMISRAHASTO

Vuosiraportti 2011

KESKI-SUOMEN LIITTO
Regional Council of Central Finland

Julkaisutiedot

Julkaisija:

Keski-Suomen liitto
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Puhelin 020 7560 200

Kotisivu:

www.keskisuomi.fi

Henkilökunnan sähköpostiosoitteet ovat muotoa

etunimi.sukunimi@keskisuomi.fi

Julkaisu:

C 135
ISBN-978-951-594-416-0
ISBN 978-951-594-417-7 (sähköinen versio)
ISSN 0788-7051

Julkaisun avainsanat:

Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Maakunnan kehittämisraha
EU:n rakennerahastot
Maakuntaohjelma

Painos:

150 kpl

Painopaikka:

Kopijyvä Oy

Taitto:

Mervi Leinonen
Jyväskylä 2012

SISÄLLYSLUETTELO

LYHYESTI	4
MENESTYVÄ YRITYSTOIMINTA.....	6
Käynnistyneet hankkeet.....	6
Valmistuneet hankkeet.....	7
OSAAMISELLA MENESTYKSEEN	12
Käynnistyneet hankkeet.....	12
Valmistuneet hankkeet.....	13
HYVINVOIVA KANSALAINEN	20
Käynnistyneet hankkeet.....	20
Valmistuneet hankkeet.....	20
VETOVOIMAINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	27
Käynnistyneet hankkeet.....	27
Valmistuneet hankkeet.....	27
Yhteistyösopimukset	37

EU:N RAKENNERAHASTOT MAAKUNNAN KEHITTÄMISRAHA KESKI-SUOMEN KEHITTÄMISRAHASTO

LYHYESTI

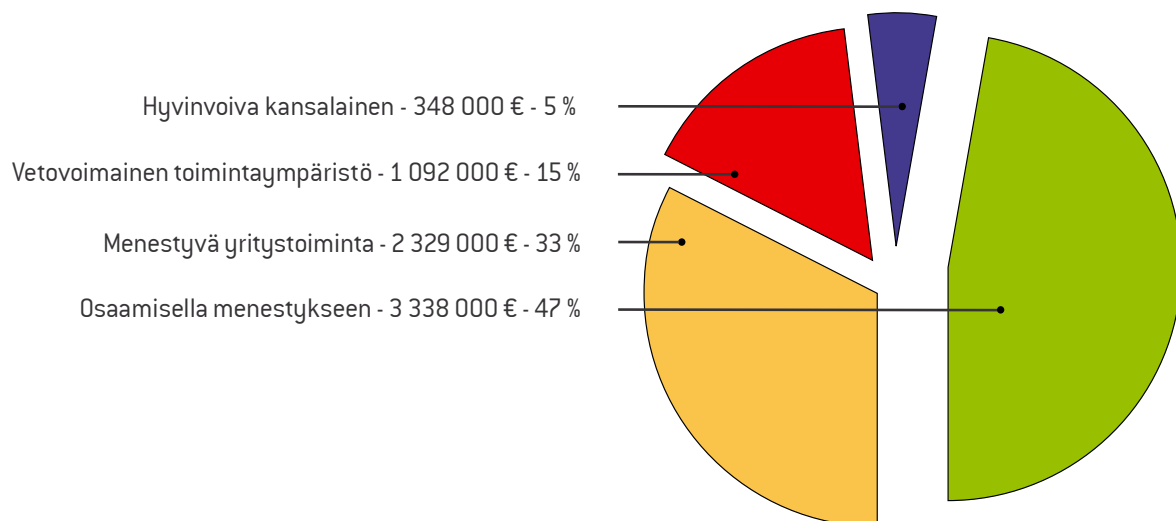
Keski-Suomen liiton tuella käynnistettiin vuonna 2011 kehittämis- ja investointihankkeita lähes 12 miljoonalla eurolla. Myönnettyjen tukien osuus oli 60 %, noin 7,1 miljoonaa euroa. Merkittävä osa rahoituksesta kohdennettiin klustereiden kehittämiseen, turvallisuusalan tutkimusympäristön rakentamiseen ja nuorten työttömyyttä vähentävien palveluiden käynnistämiseen.

Suurin hanke oli JYVSECTEC, jossa Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy rakentaa tutkimusympäristön tietoturvauhkien torjunnan testaamiseen, kehittämiseen ja arviointiin. Tilaan varustellaan valvonta- ja johtamisjärjestelmäkeskus palvelinjärjestelmineen. Teknologian tutkimuskeskus VTT ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun Bioenergiakeskus jatkavat bioenergia-alan osaamisen vahvistamista.

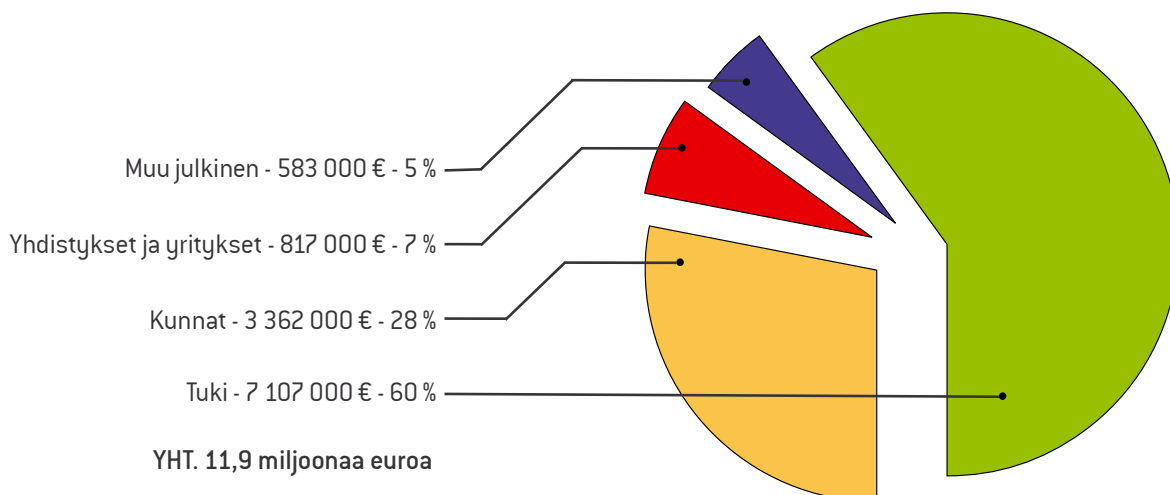
Elinkeinojen kehittämishankkeista suurin oli Keski-Suomen klusterikehittäminen 2011–2013. Hankkeella resursoidaan valittujen kärkiklustereihin - uudistuvat koneet ja laitteet, kehittyvä asuminen sekä bioenergiasta elinvoimaa - kehittämistyö ja viestintä. Klusterityön johto siirtyi vuoden alussa Keski-Suomen liitolta Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy:lle, joka toteuttaa sitä tiiviissä yhteistyössä muiden kehittämissyhtiöiden kanssa.

Maakunnan kehittämistä ja Keski-Suomen Kehittämisrahaston tukea kohdennettiin erityisesti nuorten työllistymisen uusia malleja etsiviin ja kokeileviin hankkeisiin. Nuorisohankkeita käynnistyi kaikkiaan yhdeksän. Toimenpiteet valittiin kohdennetun hankehaun perusteella.

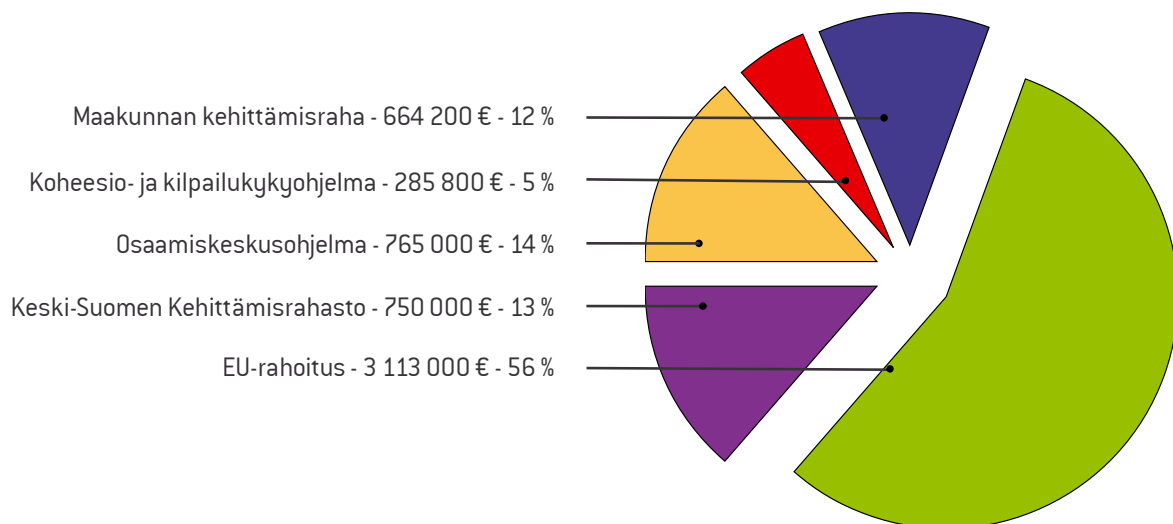
Myönnetyn rahoituksen kohdentuminen maakuntaohjelman 2011–2014 kehittämisalueittain vuonna 2011.

Käynnistettyjen hankkeiden rahoituksen jakautuminen lähteittäin vuonna 2011.

Vuoden 2011 rahoitusvaltuudet.

Keski-Suomen liitto voi myöntää tukea kehittämis- ja investointihankkeille neljästä rahoituslähteestä:

- Länsi-Suomen EAKR -ohjelma
- Manner-Suomen ESR -ohjelma
- maakunnan kehittämisohjelma
- Keski-Suomen Kehittämisorahastosta

Vuodelle 2011 varattua uutta rahoitusta oli 5,6 miljoonaa euroa. Lisäksi hankkeille myönnettiin vuodelta 2010 käyttämättä jääneitä varoja ja aiemmilta vuosilta kertyneitä korkotuottoja. Merkittävin rahoituslähde ovat EU-ohjelmat.

Maakuntaohjelman 2011–2014 neljä kehittämisaluetta ohjaavat hankevalintaa

- menestyvä yritystoiminta
- osaamisella menestykseen
- hyvinvoiva kansalainen
- vetovoimainen toimintaympäristö

Elinkeinojen kehittämisessä valitut klusterit ovat

- Uudistuvat koneet ja laitteet UKL
- Bioenergiasta elinvoimaa BEV
- Kehittyvä asuminen KAS

MENESTYVÄ YRITYSTOIMINTA

Käynnistyneet hankkeet

TOTEUTTAJA	HANKE	TUKI €	YHTEENSÄ €
Jykes Oy	Keski-Suomen klusterikehittäminen 2011–2013	923 400	1 192 800
Jyväskylän Innovation Oy	Jyväskylän seudun osaamiskeskusohjelma 2011	714 000	1 428 000
SSYP Kehitys Oy	Teollisten klusterien kehittäminen pohjoisessa Keski-Suomessa 2011–2013	616 337	880 484
Jyväskylän Innovation Oy	Russian Consumer Latent needs - RUCOLA	75 000	125 000
		2 328 737	3 626 284

Siemenrahoitus luovan alan ja palvelualojen yrityksille

Keski-Suomen liitto ja Jykes Oy myönsivät siemenrahoitusta keskisuomalaisille luovan alan, hyvinvointialan, matkailun ja teollisuutta palvelevien alojen mikroyritysten liiketoiminnan kehittämiseen.

Tuen määrä oli 100 000 euroa, josta Keski-Suomen Kehittämisrahaston osuus oli 70 000 euroa ja Jykes Oy:n 30 000 euroa. Tuki yritykselle oli 1 500–5 000 euroa.

RAHOITUSTA SAIVAT

- Codespace Ky, Jyväskylä
- eFokus Virtual Finland Oy, Jyväskylä
- Elpiko Oy, Jyväskylä
- Eventizer Oy ja ET Elämisen Tuki Oy, Jyväskylä
- Evimeria Oy, Jyväskylä
- Fashion Unit, Jyväskylä
- Fortecom Finance Oy, Jyväskylä
- Grafemi, Jyväskylä (Korpilahti)
- Hub Jyväskylä Osuuskunta, Jyväskylä
- Hyvän Olon Piste, Jyväskylä
- Juhlatalo Juurikkasaari, Jyväskylä
- Kehystämö Galleria Patina, Jyväskylä
- Kuvitellen, Jyväskylä (Vaajakoski)
- Laulumaa Consulting, Jyväskylä
- Lifemonitor Oy, Jyväskylä
- Mainostoimisto Zeniitti, Jyväskylä
- MinnivieW, Jyväskylä
- Mobile Care and Safety Oy, Laukaa
- Osuuskunta Grave New Music, Jyväskylä
- Pia Westerberg, Laukaa
- Päiväkoti Kädenjälki
- Rynnistyksen Käsite Ay ja Circus Uusi Maailma ry, Jyväskylä
- Serus Oy, Jyväskylä
- Sirkusyhdistys Cirkus Uusi Maailma ry, Jyväskylä
- SRB Coaching osk, Jyväskylä
- Telkänhoiva Oy, Jyväskylä
- Trimedia Oy Jyväskylä
- Viitasaaren kesäakatemia ry, Viitasaari
- Windtrainer, Jyväskylä
- Ylä-Tihtarintila, Jyväskylä (Oittila)
- Zero Point Finland Oy, Jyväskylä

Valmistuneet hankkeet

KASVA 3

Jyväskylän Innovation Oy	
Tuki	749 700 € (49 %)
Kustannusarvio	1 530 000 €
Palautui	46 383,56 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	1.10.2009–31.3.2011
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Hanke liittyy Jyväskylän seudun ICT-alan rakennemuutoksen hoitoon ja erityisesti Nokia irtisanomisiin Jyväskylässä vuonna 2009. Tavoitteena oli synnyttää uusia korkean jalostusasteen työpaikkoja alueen ICT-alan yrityksiin. Hankkeeseen haettiin yrityksiä, joilla oli potentiaalisia kasvumahdollisuuksia. Hakemuksia tuli 30 ja hankkeen hallinnoija Jyväskylän Innovation Oy pisteytti hakemukset seuraavien kriteereiden pohjalta; liikevaihdon kasvun, henkilöstön kasvun, kansainvälisen liiketoiminnan, omientuotteidensekä palvelujen kilpailukykyyn mukaan. Hankkeeseen valittiin kriteerit täyttäviä yrityksiä 15.

Hankkeen tuella (50 % kustannuksista max 50 000 euroa/yritys) mukaan valitut yritykset palkkasivat uusia henkilöitä, joiden toimenkuvina olivat tuotekehitys, uusien myynti- ja markkinointikanavien kehittäminen sekä yritysten kansainvälistyminen. Koko KASVA3-projektin tulostavoitteet olivat 30 suoraa ja 60 epäsuoraa lisätyöpaikkaa eli yhteensä 90 lisätyöpaikkaa. Työpaikkamäärä kasvoi hankkeen aikana mukana olevissa yrityksissä yhteensä 141 työpaikalla. Palkatuista henkilöistä on n. 10 % vanhoja nokiaalaisia, n. 30 % vastavalmistuneita ja loput muita kokeneita henkilöitä.

Hanke onnistui erinomaisesti ja ylitti tavoitteensa. Yritykset olivat tyytyväisiä yhteishankkeeseen, jossa hankebyrokratia oli hoidettu pätevän hallinnoijan toimesta. Hankkeen päätyttyä osaaminen jäi yrityksiin, eikä ns. välittäjäorganisaatioihin. Yritysten välillä oli suuria kasvuroja. Muutama yritys ei onnistunut saavuttamaan todellista kasvua. Kokonaisuudessaan hanke oli erittäin kustannustehokas ja mahdollisti monelle yritykselle kasvun edellytyksiä.

Jatkossa on tarvetta rahoittaa tämän tyyppisiä yritysten kasvun vauhdittamishankkeita. Maakunnan liittojen uusien rahoitusohjeiden mukaan liitot eivät voi rahoittaa jatkossa tämän tyyppistä tehokasta toimintaa vaan rahoittajina toimivat ELY-keskukset.

LIIKETOIMINTAOSAAMINEN KEHITTÄMINEN ETELÄISEN KESKI-SUOMEN KÄRKIKLUSTEREISSA

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy	
Tuki	571 000 € (49,4 %)
Kustannusarvio	1 146 300 €
Palautui	73 134,67 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	1.2.2008–31.12.2011
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Projekti liittyi Keski-Suomen klusteripohjaiseen kehittämiseen, jonka kohderyhmiä olivat Uudistuvat koneet ja laitteet-, Kehittyvä asuminen- sekä Bioenergiasta elinvoimaa -klustereihin kuuluvat pk-yritykset. Tavoitteena oli saada mukaan n. 100

yritystä, jotka käyttäisivät ulkopuolisten asiantuntijoiden tukea uudistuvan liiketoiminnan kehittämiseen eri osa-alueilla. Näitä kehittämishaluisia ja -kykyisiä yrityksiä, joilla on kasvupotentiaalia, tuettiin mm. uusien asiakkaiden ja markkinoiden löytämisessä, uusien tuotteiden ja palveluiden synnyttämisessä ja markkinoille saattamisessa, tuotteiden valmistettavuuden parantamisessa, tuotannon optimoinnissa ja valmistusverkostojen kehittämisessä.

Ulkopuolista asiantuntemusta hankittiin sekä kaupallisilta asiantuntijapalveluista tarjoavilta yrityksiltä, että oppilaitosten, yliopistojen ja korkeakoulujen yritys-lähtöisistä tutkimus- ja kehittämisspalveluista. Taantuma vaikutti voimakkaasti kohdeyrityksien toimintaan ja kehittämiseen koko projektin ajan. Kun suhdanteet muuttuivat, niin palvelun teemoja muutettiin vastaamaan paremmin syntynyttä tilannetta.

Toisaalta taantuma antoi joillekin yrityksille aikaa ja aiheen lähteä tekemään kehittämishanketta.

Yrityskäyntisuunnitelmat tehtiin seuduittain, jotta saatiin haravoitua kehittämispotentiaaliset yritykset. Hankkeessa toteutettiin 71 kehittämisprojektia 54 eri yrityksessä (tavoite oli 100 hanketta 100 eri yrityksessä), yhteensä 785 000 eurolla. Yritysten omarahoitusosuus tästä oli noin puolet.

Palvelusta saatujen asiakaspalautteiden mukaan yritykset kokevat saaneensa konkreettista hyötyä kehittämistyöhönsä. Yrityksissä tarvittiin uudistumiskykyä menestyvän tulevaisuuden rakentamiseen. Kehittämistoimien tuloksena uusia yrityksiä syntyi 1 kpl ja uusia työpaikkoja 35 kpl. Asiakaspalautteen mukaan tulevaisuuden kehittämishaasteiksi ovat nousseet mm. asiakkuuk-

sien kehittäminen niin kotimaassa kuin kansainvälisesti, uudet strategiat/visiot, erottautuminen ja kilpailuedun kirkastaminen (innovatiivisuus ja ketteryys asiakassuhteiden hoidossa), uusien liikeideoiden kehittäminen (reagointiherkkyys), ulkoisten tekijöiden parempi hallinta ja muutostarpeiden tunnistaminen sekä henkilöstön osaamisen varmistaminen.

Hanke onnistui erittäin hyvin. Hankkeen avulla kehittämissyhtiöillä oli käytettävissä yrityksille tarjottava konkreettinen rahoitus- ja kehittämisinstrumentti. Jatkossa LTO hankkeen kaltaisen tuki tarjotaan ELY-keskuksen rahoittamana ja kehittämissyhtiöiden välittämänä KAKE-tukena. Tältä osin toiminta jatkuu hankkeen päättyttyä. LTO-hanke toimi eräänlaisena pilottihankkeena yritystukijärjestelmän kehittämiseksi.

LTO – LIIKETOIMINTAOSAAMISEN KEHITTÄMINEN POHJOISEN KESKI-SUOMEN AVAINKLUSTEREISSA -KEHITTÄMISOHJELMA

Kehittämisyritys Keulink Oy	
Tuki	342 595 € (55 %)
Kustannusarvio	622 900 €
Palautui	56 219,75 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusajaka	1.5.2008–30.4.2011
Lisätietoja	Hilkka Laine

Tavoitteena oli vahvistaa seutukunnan kehittämis-
haluisten yritysten liiketoimintaosaamista tarjoa-
malla yrityksille kasvu- ja kehittämispalvelu-
ja. Palveluilla tähdättiin pitkäjänteiseen liiketoi-
minnan kehittämiseen ja kasvuun yrityksissä. Päämääränä oli myös saada aikaan yhtenäinen
hallinnollisesti kevyt yrityslähtöinen toimintatapa
seutukunnalle.

Projekti onnistui hyvin. Projektin palveluja käytti 46 eri alojen yritystä eri puolilta seutukuntaa. Asiantuntijapalvelut käsittivät muun muassa yritysten johtamis- ja tuotannonohjausjärjestelmien kehittämistä, uusien tuotteiden suunnittelua ja kehittämistä sekä yritysverkoston toiminto-

jen yhtenäistämistä. Yritykset ottivat uuden palvelun hyvin vastaan ja projekti sai myönteistä asiakaspalautetta.

Yritykset ovat saaneet Kasvu- ja kehittämispalvelusta asiantuntija-apua, jota he ovat voineet heti hyödyntää omissa javerkostonsaliiketoiminnassa. Projektin myötä seutukunnan yritykset ovat myös aikaisempaa tietoisempia erilaisista kehittämisen rahoitusvaihtoehdoista ja osaavat paremmin hyödyntää ulkopuolisten asiantuntijoiden erityisosaamista liiketoimintansa kehittämisessä. Vaikkakin kehittämishankkeita toteutui suunniteltua määrää vähemmän, ne toteutuivat laajempina ja kestivät pidempään kuin mitä projektisuunnitelmaa laadittaessa oletettiin.

Hankkeen aikana tapahtuneilla markkinatilanteen muutoksilla oli selkeät vaikutukset seutukunnan yrityksiin ja tätä kautta myös projektin toimintaan. Kehittämishankkeiden käynnistyminen siirtyi myöhemmäksi ja jossain tapauksissa myös esti niiden käynnistymisen kokonaan. Taloustilanteen tuomiin haasteisiin yritys kentällä vastattiin laajentamalla palvelutarjotinta hankkeessa. Projektin käynnistyminen toi seutukunnan kehittäjäorganisaatioille kaksi uutta toimintatapaa yritysten kehittämiseen.

1. Seutukunnan kehittämisyritysten toimitusjohtajat alkoivat tehdä päätöksiä kasvu- ja kehittämispalvelujen myöntämisestä yhdessä. Yhteinen LTO-hankkeen projektiassistentti toteutti yritys kohtaisten hankkeiden kilpailutukset, seuranta- ja laskutusasiat sekä projektihallintoon liittyvät toimenpiteet ja raportoinnit.
2. Seutukunnalle perustettiin säännöllisesti kokoontuva projektiryhmä, jossa julkisten kehittäjä- ja koulutusorganisaatioiden kehittä-

tämistyö tuotiin saman pöydän ääreen seutukunnalla.

Keskinäinen yhteydenpito juurrutettiin projektin aikana pysyväksi yhteistyön toimintamalliksi. Projektiryhmä on jatkanut ja kehittänyt toimintaansa edelleen. Hankkeessa on luotu uusien toimintatapojen lisäksi toimivia kehittämisen analyyysityökaluja ja -lomakkeita sekä kilpailutusasiakirjapohjia, joita on toimitettu muiden kehittämishankkeiden käyttöön.

BIOENERGIALIIKETOIMINNAN KEHITTÄMINEN KOKONAISPALVELUT – BIOMETALLI

Kehittämisyritys Keulink Oy

Tuki	299 763 € (58,2 %)
Kustannusarvio	515 000 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	4.1.2008–31.8.2011
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Tarkoituksena oli lisätä bioenergian käyttöä kiinteistöjen lämmityksessä, tehdä tunnetuksi bioenergian mahdollisuuksia sekä avata markkinointikanavia mm. Venäjälle. Kohderyhminä olivat kiinteistöjen omistajat ja bioenergiajärjestelmien toimittajat.

Hanke toteutti tapahtumia, kartoituksia, tietoiskuja ja markkinaselvityksiä. Biometallin tietopankkia kehitettiin. Kartoitetuista kiinteistöistä tehtiin bioenergiaselvitys, bioenergiakortti, jonka pohjalta laite- ja palveluntarjoajat tarjosivat ratkaisujaan. Bioenergiakortit tallennettiin Biometallin tietopankkiin. Bioenergiakorttia pidettiin asiakkaiden suunnasta hyvänä dokumenttina suorituksesta bioenergiaselvityksestä. Kiinteistökartoituksia tehtiin pääasiassa Keski-Suomen alueella. Finpro teki markkinatutkimuksen Venäjän pelletti- ja bioenergiailaitteistomarkkinoista.

Hanke saavutti osan tavoitteistaan. Hankkeen kartoitettavien kiinteistöjen ja toteutuneiden investointien tavoiteasetanta oli ylimitoitettu, sillä osa kohteista ei ollut enää ajankohtaisia eikä etukäteen tiedetty tarkemman kiinteistöselvityksen kohtaamaa suurta kiinnostusta.

Hankeyritykset olivat erilailla mukana toiminnassa johtuen niiden koosta ja resursseista. Vain osa niistä oli säännöllisesti yhteyksissä. Erityisesti yritysten paneutumisaste näkyi Tietopankin käyttämisessä, jossa vain pari tahoa oli aktiivinen. Tietopankin kerättyä tietosisältöä ei hyödynnetty sisäänkirjautumista vaativan intranet-järjestelmän myötä niin paljon kuin oli suunniteltu. Myös biokorttitietoja partnerit hakivat tietopankista suhteellisen vähäisesti ja toiveena olikin saada tietoja suoraan lähetettynä vastuuhenkilöiden sähköpostiin. Lisäksi hankkeen toimintatapa välittää kiinteistötiedot yritykselle, tuntui kiinteistönomistajista ja yrityksistä uudelta, mikä saattoi viivästyttää tarjousten saantia.

Toimintaympäristön muutokset, mm. valtiovalan ilmoitukset investointituista, aiheuttivat kiinteistönomistajien kiinnostuksen taantumista öljyn hinnan kohoamisesta huolimatta. Lisäksi kiinteistönomistajien tarve tarkastella myös muita uusiutuvia energiavaihtoehtoja kuten maa- ja aurinkolämpöä sekä lämpöpumppuja viivästytti bioenergiainvestointeja. Samoin vaikutti kuntasektorin hidas päätöksentekoprosessi, joka on melko hidas myös asunto-osakeyhtiöissä.

LAAJAVUOREN JA PEURUNGAN MATKAILU- KESKUSTEN KEHITTÄMISSUUNNITELMIEN YRITYS- JA SJOITTAJAMARKKINOINTI

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy	
Tuki	50 000 € (50 %)
Kustannusarvio	100 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	2.6.2008–31.12.2010
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Hanke oli jatkoa Peurungan ja Laajavuoren matkailun masterplan työlle. Hankkeen avulla palkattiin päätoiminen myyntihenkilö edistämään Masterplaneissa esitettyjä investointeja. Peurungan matkailualueen kehittämistavoitteena on nostaa alueen tunnettavuutta, lisätä matkailutarjontaa, nostaa palvelujen laatua, lisätä yritysten ja työntekijöiden määrää, lisätä kävijämäärää, hankkia alueelle uusia toimijoita ja sijoittajia sekä parantaa alueen toiminnallisuutta ja viihtyisyyttä. Hankkeen aikana Peurungan matkailualueelle on tehty isoja investointeja tai investointipäätöksiä, kuten Peurungan ryhmämajoitustilojen kunnostaminen ja huoneiden lisäys, uusi jää- ja curlinghalli sekä

perustettu uusi lapsikohde (Hilarius Hiiri). Lisäksi on käynnistetty uuden kylpylän rakentaminen. Alueen muut toimijat ovat investoineet uusiin saunoihin, majoitustiloihin, mökkeihin sekä elämyspalveluihin. Uusien investointien arvo on n 25 miljoona euroa. Peurungan matkailualueen kehittyminen vaatii jatkossa mm kevyen liikenteen väylien rakentamista. Kunnan päättäjiltä tarvitaan päätöksiä ja rahallisia panostuksia näissä asioissa.

Laajavuoren matkailualueen kehittämistavoitteina on kasvattaa matkailijamäärää, lisätä alueen palveluita, monipuolistaa majoituspalveluita sekä houkuttaa uusia investointeja. Hankkeen aikana Restel Oy on investoinut Kylpylähotelli Rantasipi Laajavuoren kehittämiseen 15 miljoona euroa. Hiihtokeskus Laajarin toimintoja on kehitetty 0,5 miljoona eurolla. Alueelle on haettu uusia toimijoita kilpailutuksen avulla. Uutena toimijana tulee olemaa vesipuisto, jonka investoinnit ovat noin 5 miljoona euroa. Lisäksi neuvottelut investointisopimuksesta toisen uuden toimijan kanssa ovat pitkällä. Sopimukseen liittyvä investointi olisi alussa noin 2 miljoonaa euroa.

Hanke onnistui erittäin hyvin ja hanke ollut myötävaikuttamassa yli 40 miljoonan euron investointeihin Peurungan ja Laajavuoren matkailukeskuksiin.

JYVÄSKYLÄN SEUDUN RAKENNEMUUTOKSEN HOITAMISEEN LIITTYVIEN TOIMENPITEIDEN VALMISTELU- JA SELVITYSTYÖ

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy	
Tuki	50 000 € (50 %)
Kustannusarvio	100 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	12.8.2009–31.12.2010
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Hankella käynnistettiin nopeita Jyväskylän rakennemuutosta ehkäiseviä kehittämistoimenpiteitä, kuten yritysten kilpailukykyyn kehittämiseen liittyviä kansainvälisten toimintamallien valmistelua. Hankkeella tuettiin uusien tuote- ja palveluinnovaatioiden kehittämistä Sauna From Finland -konseptityöllä, jossa kohteena oli 50 tuotevalmistajaa, matkailu- ja hyvinvointiyritystä. Lisäksi jatkettiin Laajavuoren ja Peurungan matkailuinvestointien markkinointia potentiaalisille yrityksille. Tehdyt selvitykset ja konkreettiset toimenpiteet auttoivat osaltaan elinkeinojen uudistumisessa. Hanke onnistui hyvin ja saavutti tavoitteensa.

KEURUUN MATKAILUN MASTERPLAN 2

Kehittämisyritys Keulink Oy	
Tuki	20 000 € (50 %)
Kustannusarvio	40 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.5.2010–28.2.2011
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Tavoitteena oli laatia kehittämissuunnitelmat Iso Kirja ry:n Kuivaniemen alueelle rakennettavasta aktiviteettialueesta. Toisena tavoitteena oli päivittää Hotelli Keurusselän liiketoimintasuunnitelma. Kuivaniemen alueelle teetettiin laaja kehittämissuunnitelma. Hankkeen toteutuksesta ja investoinneista vastaa jatkossa Iso Kirja ry. Tämä osio onnistui hyvin. Hotelli Keurusselän liiketoimintasuunnitelmaa päivitettiin ja etsittiin uutta yrittäjää konkurssiin menneen Lomaliitto ry:n jatkajaksi. Tässä asiassa ei onnistuttu. Konkurssipesä on jatkanut toimintaa.

AIKAJANA 1/2011

Keski-Suomen liitto	
Tuki	12 600 € (70 %)
Kustannusarvio	18 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	2008 – 31.12.2010
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

24.5.2011 julkaistu Keski-Suomen Aikajana kuvaa Keski-Suomen elinkeinoelämää mahdollisimman tuoreilla tiedoilla. Tiedot perustuvat yritysten maksamiin arvonlisäverotilityksiin ja työnantaja suorituksiin. Tiedot on ostettu tilastokeskukselta ja Kaupunkitutkimus Oy on jalostanut tiedot helposti hahmotettavaan muotoon. Aikajana on esitelty maakuntahallituksessa ja siitä on saatu hyvää palautetta yrityksiltä ja yritysten kehittäjiltä. Aikajana vuosille 2012–2014 on kilpailutettu syksyllä 2011 ja tuotanto jatkuu samalla konseptilla.

SUSTAINABLE HUNTING TOURISM-BUSINESS OPPORTUNITY IN THE NORTHERN EUROPE / NPPHUNT -HANKE

Helsingin yliopisto	
Tuki	6 088 € (2,1 %)
Kustannusarvio	289 881 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.1.2008–31.12.2010
Lisätietoja	Leena Pajala

Tarkoituksena oli edistää kestävä kehityksen huomioivaa metsästysmatkailua pohjoisilla syrjäseuduilla Suomessa, Ruotsissa ja Islannissa ja erityisesti harvaan asutuilla maaseutualueilla. Kestävä kehitys tarkoittaa taloudellisen, ekologi-

sen ja sosiaalinen kestävyys huomioimista metsästysmatkailussa.

Hankkeessa kehitettiin yritysten toimintaa, verkostoitumista, tutkittiin metsästysmatkailutoimintaa, koottiin aiheeseen liittyvä tietopankki sekä arvioitiin metsästysmatkailun potentiaalia maaseudun elinkeinona. Tuloksena on laaja koulutusmateriaalipaketti, joka on yritysten käytettävissä sähköisessä muodossa sekä hankkeen sivuilla että tietoa on tallennettu myös metsästysyritysten verkostojen omille sivuille. Lisäksi hankkeessa otettiin askeleita kohti yhteisiä laatustandardeja. Hankkeeseen osallistui Suomesta yhteensä n. 30 yritystä, joista 5 oli pohjoisesta Keski-Suomesta. Hankkeessa koottu metsästysmatkailun tietopaketti hyödyntää myös yksittäistä metsästysmatkailuyrittäjää. Hanke saavutti sille asetetut tavoitteet.

OSAAMISELLA MENESTYKSEEN

Käynnistyneet hankkeet

TOTEUTTAJA	HANKE	TUKI €	YHTEENSÄ €
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	JYVSECTEC	1 000 000	1 686 500
Teknologian tutkimuskeskus VTT	OSER - OSaava EneRgiantuotanto Keski-Suomessa	352 876	534 660
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	Dynaamisen rakennetestausta- ja analyysiympäristön jatkokehityshanke (DRAJA)	186 320	198 739
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	Keski-Suomi ennakoi -vakiinnuttamishanke	225 000	250 000
Teknologian tutkimuskeskus VTT	Metsäpolttoaineiden käytettävyyden parantaminen - Biovarma	173 432	247 760
Keulink Oy	Keuruun ja Jämsän kehittämisverkosto	171 060	285 100
Äänekoski, Laukaa, Muurame	Nuorten uusi kanava elämään	141 610	202 300
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	Kattilatestauslaboratorion laatuvarmistuksen kehittäminen	106 795	164 300
Jyväskylän kaupunki	Pajatoiminnan puuttuvat palat	104 622	149 460
Jyväskylän Katulähetys	Saharanta, nuorisotyöttömyyden vähentämishanke	100 000	142 996
Laukaan kunta	TyöSara	140 000	200 000
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Yrittäjyyden ruutulippu	81 606	116 580
Keski-Suomen 4H-piiri	Nuoret itsensä työllistäjinä	81 366	116 194
Petäjäveden kunta	Varikolta verkostoon	71 400	102 000
Toivakan kunta	NEPPARI, Nuori eteenpäin parin voimin	68 600	98 000
SSYP Kehitys Oy	Uuden tieto- ja viestintätekniikan koulutushanke (Uusi ICT)	62 300	89 000
Karstulan kunta	Saarijärven-Viitasaaren seudun prosessiperusteinen verkostojohdaminen SeutuPROVE	58 800	84 000
Keuruun kaupunki	KOPPI - kokemuksellinen työssäoppiminen	54 845	78 350
Karstulan kunta	TAITAVA Karstula	44 030	62 900
Piispalan luonto-, liikunta- ja nuorisomatkailukeskus	Ympäristökasvatuksen KESYTYKES-hanke	25 000	50 000
Kinnulan kunta	Esiselvitys syrjäytymisvaarassa olevien nuorten turvallisesta työ- ja koulutuskeskuksesta	24 272	48 544
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	Bioenergiakeskuksen lämmityskattiloiden testausympäristö (2) - BDC Kattilatestaus 2, lisärahoitus	24 000	24 000
Keski-Suomen kansanopiston kannatusyhdistys ry	Viestivä ja vaikuttava Keski-Suomi	20 000	40 000
Jyväskylän yliopisto	Keski-Suomen informaatioturvallisuusalan tutkimuksen ja koulutuksen kehittämisohjelman laadinta	10 000	10 000
Kyyjärven Mediamyllyt ry	NOPOLANEWS -doc 2011 koulutusviikko	8 000	25 350
Kyyjärven Mediamyllyt ry	NOPOLANEWS -DOC kansandokumentaristin ABC -opas	2 400	4 800
		3 338 334	5 011 533

Valmistuneet hankkeet

PAPERINVALMISTUKSEN TUTKIMUS- JA KEHITYSYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN

Teknologian tutkimuskeskus VTT	
Tuki	650 000 € (50,8 %)
Kustannusarvio	1 280 000 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	1.1.2009–1.10.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Hankkeella tähdättiin metsäteollisuuden kilpailukyvyn säilymiseen ja erityisesti Keski-Suomessa toimivien metsäteollisuussektorin pk-yritysten liiketoimintamahdollisuuksien parantamiseen. Lisäksi tavoitteena oli parantaa Keski-Suomen tunnettavuutta metsäteollisuuden tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa.

Hanke sisälsi kaksi kokonaisuutta: Testaa-palvelun konseptoiminen ja paperinvalmistuksen tutkimusympäristön kehittäminen. Testaa-palvelussa tunnistettiin pk-yrityksiä, joilla oli potenti-

aalisia mittausteknologiaan liittyviä ideoita tarjottavaksi metsäklusterin suuryrityksille. Yrityksille järjestettiin kaksi kansallista workshopia ja valittujen yritysten kanssa toteutettiin kolme demonstraatiojaksoa. Tutkimusympäristön kehittämisosiossa toteutettiin VTT:n koekoneelle viiraosa ja kuivatuslaitteisto sekä laajennettiin säiliökapasiteettia.

Mukana oli 22 yritystä, muun muassa Metso Paper Oyj, Kemira Oyj, Protacon Oy, Numerola Oy ja Vision Systems Oy. Suuryritykset osallistuivat sekä VTT:n paperinvalmistuksen tutkimusympäristön tekniisiin määrittelyihin että demonstraatiojaksoihin. PK-yritykset osallistuivat demonstraatiojaksoihin.

Tavoitteet saavutettiin hyvin. Metsäklusterin yrityksille on käytössä uusi kuivatuslaitteisto ja viiraosa monipuolista tutkimusta ja tuotekehitystä varten. Säiliökapasiteetin lisääminen mahdollistaa monikomponenttiajojen suorittamisen ja joustavamman toiminnan. Testaa-palvelu saatiin pk-yritysten käyttöön: palvelun avulla madalletaan pienempien yritysten osallistumiskynnystä VTT:n demonstraatiojaksolle. Valmis tutkimusympäristö palvelee metsäklusterin suuria veturiyrityksiä, pk-yrityksiä sekä koulutus- ja tutkimuslaitoksia.

OPPIKASVATUKSEN KÄYNNÄKÖN TUKENA 2007–2009

Keski-Suomen liitto	
Tuki	738 000 €, josta maakunnan kehittämis- raha 420 000 € {46,7 %}, Keski-Suomen Kehittämisrahasto 318 000 € {34,7 %}
Kustannusarvio	900 000 €
Toteutusaika	1.1.2007–30.6.2011
Lisätietoja	Anu Tokila

Tavoitteena oli luoda Keski-Suomeen joustava, testattu ja toimiva oppimis- ja innovaatioverkosto.

Verkoston toivottiin synnyttävän seuduille kilpailukykyä ja kehittymistä tukevan avaintoimijoiden yhteistoimintatavan, joka hyödyntäisi yhteistä ennakkointijärjestelmää.

Mukana olivat Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä ja Jyväskylän yliopisto. Optiimi-asiantuntijoina toimivat organisaatioiden valitsemat henkilöt tiiminä, jota johti Keski-Suomen liiton edustaja.

Hankkeen myötä maakunnan liiton asema lujittui koulutusorganisaatioiden verkoston koordinaattorina ja alueellisen ennakkoinnin toimeenpanijana. Tuloksena oli seudullisen ennakkoinnin rakentuminen, joka puolestaan oli edellytys seudullisten aluetaloukskatsojen laatimiselle.

BIOENERGIAKESKUKSEN LÄMMITYSKATTILOIDEN TESTAUSYMPÄRISTÖ (1) – BDC KATTILATESTAUS 1

Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	
Tuki	143 000 € (65 %)
Kustannusarvio	220 000 €
Palautui	10 566,40 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	1.6.2009–31.8.2011

BIOENERGIAKESKUKSEN LÄMMITYSKATTILOIDEN TESTAUSYMPÄRISTÖ (2) – BDC KATTILATESTAUS 2

Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	
Tuki	252 240 € (80 %)
Kustannusarvio	315 300 €
Palautui	8 549,98 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	1.6.2009–31.12.2011
Lisätietoja	Hilkka Laine

Bioenergiakeskuksen lämmityskattiloiden testausympäristöhankkeissa suunniteltiin ja varustettiin kattilantestauslaboratorio Jyväskylän ammattikorkeakoululle valmistuneeseen uudisrakennukseen Saarijärvelle. Näin vastattiin laitevalmistajien kysyntään teettää Suomessa virallisia lämmityskattiloiden ja -järjestelmien testauksia valvotuissa, standardoiduissa olosuhteissa. Rahoitusteknistä seikoista johtuen projekti toteutettiin kahdessa eri hankkeessa.

Projekteissa tarvittiin monia asiantuntijapalveluja ja tehtiin lukuisia tarvike- ja laitehankintoja asennustöineen. Laboratorion perustaminen edellytti hankkeessa mm. kattilatestauslaboratorion vaatimusten ja varustelun selvittämistä, laboratorion suunnittelua ja kattilatestausprosessin suunnitelmia, mittaus-, tiedonkeruu- ja jäähdytysjärjestelmien suunnittelua, laitehankintoja ja asennustöitä, laitteistojen vastaanottotestausta ja laitteiston hallintaan perehdyttämistä. Kilpailutukset muodostuivat näin osaksi hankkeen arkipäivää. Laitehankintoja tehtiin lukuisilta eri toimittajilta Suomesta, Ruotsista ja Saksasta. Uudenlaisen laboratorion pe-

rustaminen edellytti myös yhteistyötä muiden korkeakoulujen ja VTT:n kanssa.

Kattilantestauslaboratorion perustaminen on nähty monella taholla tärkeäksi. Akkreditoitava testauslaboratorio tukee laitevalmistajia ja energiayhtiöitä sekä muita alan toimijoita kestävien energiaratkaisujen käytössä ja alan kehitystyössä. Kehitys konkretisoituu entistä parempina, tehokkaampina, ympäristöystävällisempinä ja käytettävyydeltään ja turvallisuudeltaan paremmilla tuotteilla. Hankkeilla vauhditettiin kasvavan T&K&I-toiminnan kehittymistä harvaan asutulla maaseutualueella. Osaltaan hankkeet vahvistivat Keski-Suomen asemaa bioenergia-alan osajana, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Bioenergiakeskuksen asemaa alan kehittämistyön kärjessä.

Laboratorion perustaminen osoittautui varsin haastavaksi projektiksi. Hankkeen kustannusarvio ja etukäteissuunnittelu osoittautui hankkeen edessä riittämättömäksi. Vaativissa, muutoshektisissä investointihankkeissa suunnittelutyöhön ja kilpailutusprosesseihin tulee panostaa huomattavasti enemmän.

T&K- ja testaustoiminnot ovat laboratoriossa käynnissä ja uusia kehittämistoimenpiteitä aloitettu. Kattilantestauslaboratorion avajaiset pidettiin 14.2.2011. Tulevaisuudessa kiristyvät päästö- ja energiatehokkuusdirektiivit luovat toivottavasti lisää kysyntää kattilatestauslaboratorion palveluille. Huomattava on, että bioenergia-alalle asetetut vaatimukset ja kehitystarpeet ovat jatkuvassa muutoksessa, mikä edellyttää herkkää valmiutta vastata asiakkaiden kehittämistarpeisiin ja selkeää tahtotilaa toimia edelläkävijänä alan T&K&I-toiminnassa.

TYÖLLISYYDEN, ENNAKOINNIN JA KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN KESKI-SUOMESSA

Keski-Suomen liitto	
Tuki	221 000 € (100 %), josta maakunnan kehittämisraha 154 700 € (70 %), Keski-Suomen Kehittämisrahasto 66 300 € (30 %)
Kustannusarvio	221 000 €
Toteutusaika	1.10.2007–31.5.2011
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Hankkeella resursoitiin koulutuksen kehittämis-
päällikkö, joka lisäsi Keski-Suomen liiton osaamis-
ta työllisyyden tehtäväalueilla sekä mahdollisti
entistä paremman osallistumisen maakunnan ke-
hittämisverkostoihin. Kehittämispäällikön vastuul-
la oli ennakointiverkoston toiminta sekä Toimivat
Työmarkkinat – Osaajia ja työpaikkoja Keski-Suo-
meen -kehittämisohjelman toimenpiteiden koor-
dinointi. Koulutuksen kehittämis-
päällikkö toimi

liiton edustajana ja asiantuntijana useissa maa-
kunnallisissa ja valtakunnallisissa työryhmissä.
Osa tehtävistä suuntautui kansainvälisiin kehit-
tämiskumppanuuksiin. Tukena ennakointiverkos-
tossa oli maakuntasuunnittelija, joka vastasi en-
nakointitiedon numeerisesta käsittelystä.

Koulutuksen kehittämis-
päällikön tehtävänä oli
osallistua elinkeinorakenteen muutoksen ja kou-
lutustarpeiden ennakointiin yhdessä alueviran-
omaisten, koulutusorganisaatioiden, kehittämis-
yhtiöiden, kuntien ja elinkeinoelämän kanssa.

Hanke toteutui suunnitellusti ja ajan ilmiöitä tun-
nistuen. Rakennemuutostehdäviin ei hankkeen
suunnitteluvaiheessa osattu varautua, mutta
hankkeen resurssien saatiin tuotakin asiaa edis-
tettyä. Keski-Suomen liiton ennakointityö muutou-
tui yhteistyöverkostossa jatkuvaksi prosessiksi,
jossa KESU-suunnittelu (tutkimuksen- ja koulu-
tuksen kehittämissuunnittelu) oli vain yksi, jos-
kin tärkeä osa. Työllisyyden edistämisen toimen-
piteet, erityisesti nuorten työllisyyden tukeminen
ja koulupudokkuuden ehkäiseminen saivat erillis-
ten hankkeiden kautta myös maakunnan liitolta
rahoitusta.

ILMALAB - ILMANLAADUN JA PÄÄSTÖJEN MITTAUS- JA MALLINNUSLABORATORIO, ERITYISALANA NANOHIUKKASET

Jyväskylän yliopisto	
Tuki	208 000 € (66 %)
Kustannusarvio	315 156 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	4.1.2008–30.4.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Tarkoituksena oli varustella tutkimusympäristö il-
manlaadun, erilaisten päästöjen ja nanohiukkas-
ten tutkimusta varten. Laitteinvestointien rinnalla
oli tarkoituksena työstää testaus- ja kalibrointilabo-
ratorioiden pätevyyden yleisten vaatimusten mu-
kainen laatujärjestelmä. Laitteista hankittiin gravi-
metrinen hiukkasmittauslaite, ympäristöilman

hiukkasmittausjärjestelmä, orgaanisen kokonais-
hiilenanalyysointilaitteiston ja kaasumaisten yhdisteiden mo-
nikomponenttianalyysointilaitteiston. Suunnitellun mikro-
kaasutomografin hankintaa ei tehty laiteostamis-
seen liittyneen riskin vuoksi. Laatu- ja ympäristöjärjestelmä ra-
kennettiin suunnitelman mukaisesti.

Hanke toteutettiin yhteistyössä yliopiston bio- ja
ympäristötieteiden laitoksen kanssa. Yrityksistä
asiantuntemuksensa hankkeelle toivat Ecocat Oy,
Ekokem Oy Ab:n Jämsänkosken toimipaikka ja Al-
tia Oy:n Koskenkorvan tehdas.

Viivästyksiä aiheutti hankintojen kilpailuttaminen.
Kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa
tarvitaankin aina toimialan erityispiirteiden tunte-
muksen lisäksi ammatillista hankintaosaamista.

Hankkeen tuloksena Jyväskylän yliopisto pystyy tar-
joamaan riippumatonta mittaus- ja asiantuntijapal-

velua päästöjen vähentämistekniikkaa kehittäville yrityksille ja tutkimuslaitoksille. Tarjolla on myös hyvät edellytykset kehittää uuden tutkimusalueen kaipaamia mittaus- ja arviointimenetelmiä na-

nomateriaaleja tutkiville ja valmistaville tahoille. Kiinnostava tutkimusympäristö lisää jatkossa nanokokoisten aerosolihiukkasten tieteellistä tutkimusta Jyväskylän yliopistossa.

TOIMINTAMALLIEN KEHITTÄMINEN UUSIA KULJETUSMUOTOJA PALVELEVILLE BIOPOLTTOAINETERMINAALILE KESKI-SUOMESSA – BIOTERMINAALI

Teknologian tutkimuskeskus VTT	
Tuki	105 000 € (75 %)
Kustannusarvio	140 000 €
Palautui	1024,42 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusajankohda	1.7.2009–31.5.2011
Lisätietoja	Hilkka Laine

Tavoitteena oli luoda edellytykset biopolttoaineterminaalien uusille toimintamalleille huomioiden polttoaineiden erilaiset kuljetusvaihtoehdot. Tavoitteena oli myös parantaa polttoaineiden laatua, tuoda ratkaisuja biopolttoaineiden toimitusvarmuuteen sekä varmistaa kotimaisten polttoaineiden ympärivuotinen saatavuus. Toimintaympäristöksi valittiin pohjoinen Keski-Suomi ja käytännön testausalueeksi KS Laatuenergia Oy:n biotermiinali Pihtiputaalla.

Hanke oli sisällöllisesti hyvin laaja sisältäen erilaisia selvityksiä, suunnitelmia ja raportteja. Keski-Suomen Metsäkeskuksen kanssa tehtiin mm. metsäpolttoaineiden potentiaalitarkastelu 30 ja 50 km etäisyyksiltä terminaaliin. Hankkeessa haastatettiin myös terminaaliyrittäjiä terminaalien perustamiseen, tekniikoihin ja käytössä oleviin toimintamalleihin liittyen. Sekä rautatie- että vesikuljetuksen ongelmaksi todettiin, ettei voimalaitosten vastaanottoasemilla ole riittävän tehokkaita purkupaikkoja. Rautatiekuljetuksille kuljetuskalustoa on heikosti saatavilla. Biopolttoaineiden vesitiekuljetusten aloittamisessa vaikeudet kiteytyivät ympäristöongelmiin. Hankkeessa tehtyjen selvitysten ja raporttien pohjalta laadittiin terminaalikäsikirja, jollaista ei alalla aikaisemmin ollut.

Hankkeessa etsittiin hyvin käytännönläheisesti bioenergiatermiinalille hyviä toimintatapoja ja testattiin uudenlaisten tekniikoiden käyttöönottoa. Pihtiputaalla sijaitseva KS Laatuenergia Oy:n termiinali oli hankkeessa testausympäristönä. Hankkeessa ratkottiin monia käytännön ratkaisuja terminaalikäsittelyyn liittyen. Testaukseen liittyvä myös terminaalin perustamiseen ja toimintaan liittyvä kustannuslaskenta. Terminaalissa tuotetun valmiin polttoaineen laatu että laitteiden energiatehokkuus ja saavutetut kapasiteetit ovat osoitus hankkeessa tehdyn kehitystyön tuloksellisuutta.

Projektia aloitettaessa biopolttoaineterminaaleista ei juuri ollut kokemuksia ja kehittämishankkeelle oli selvästi tilaus. Hanke sai paljon julkisuutta alueellisissa ja valtakunnallisissa tiedotusvälineissä sekä ammattilehdissä. Terminaalitoimintaan tutustujia oli runsaasti. Kävijöitä oli kaikkialta Suomesta.

Terminaalitoimintaan tutustuneiden ihmisten kävijämäärän perusteella käsikirjallekin on kysyntää. Tehdyn terminaalikäsikirjan avulla voi yleispiirteisesti hahmottaa terminaalitoimintaan liittyvät asiat. Käsikirjan sisällölle oli selvästi kuitenkin suurempia odotuksia, vaikkakin kävi ilmi, ettei ole olemassa yhtä yleistä terminaalikonseptia, joka soveltuisi kaikille organisaatioille ja paikkakunnille.

Näin laajan, useita osakokonaisuuksia sisältävän hankkeen projektisointi on haastavaa ja tuo helposti aikatauluun ja budjettiin muutoksia. Hallinnollisesti raskaissa EU-hankkeissa se vaatii turhan paljon ylimääristä hallinnollista työtä. Hankkeen pilkkominen osahankkeiksi olisi lisännyt hallintokuormaa entisestään. Hallinnoinnissa onnistuttiin hankkeessa olosuhteet huomioon ottaen kuitenkin hyvin.

Hankkeen tuloksilla on jatkuvuutta ja tehty työ oli tarpeellista. Hankkeessa luotiin uutta toimintaa kehittämällä uusia teknisiä ratkaisuja, jotka ovat nyt käytössä Pihtiputaan bioenergiatermiinalilla.

KESKI-SUOMEN ICT – MAAKUNNALLINEN ICT-STRATEGIA

Jyväskylän yliopisto	
Tuki	52 500 € (70 %)
Kustannusarvio	75 000 €
Rahoitus	Maakunnan kehittämisraha
Toteutusaika	1.6.2010–31.12.2010
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Hankkeen tarkoituksena oli laatia Keski-Suomelle ICT-strategia, joka kattaa sekä julkisen että yksityisen sektorin. Strategiatyön sisältö keskittyi erityisesti kuntasektoriin. Myös ICT:tä hyödyntävien yritysten kehittämistarpeet kartoitettiin. ICT-alan yritysten kehittämistoimenpiteet koottiin osaamiskeskusohjelman erillisenä työnä.

Hankkeessa toteutettiin laaja haastattelukierros kunnissa, koottiin taustaselvitykset ICT-alan koulutuksesta ja työllistymisestä ja tuotettiin julkaisu - Keski-Suomen ICT -strategia.

Strategiassa tärkeimmiksi asioiksi nostettiin erikois- ja perussairaanhoidon sekä sosiaalitoimen tietojärjestelmien yhtenäistäminen, laajakaistainfrastruktuurin rakentaminen, maakunnallisen ICT-vastuuhenkilön resursointi, erilaisten kuntien palveluiden ICT-sovellusten kehittäminen sekä Sitran Kuntien Palvelukeskus ICT Oy:n liittymispäätösten tekeminen. Strategiassa on määritelty vastuut eri toimenpide-ehdotuksille. Strategiatyö saavutti osan tavoitteista. Haastatteluihin ja taustaselvityksiin käytetty aika söi tilaa ehdotettujen toimenpiteiden syvällisemmältä analysoinnilta ja vastuutahojen sitouttamiselta. Keski-Suomen liitto on käynnistämässä hanketta, jolla resursoidaan ICT-kehittämispäällikkö.

LIIKENNEOPETTAJAKSI KESKI-SUOMESTA

Jyväskylän aikuisopisto	
Tuki	50 000 € (50 %)
Kustannusarvio	100 000 €
Rahoitus	Maakunnan kehittämisraha
Toteutusaika	1.9.2010–31.8.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Tavoitteena oli käynnistää uusimuotoinen liikenneopettajakoulutus Jyväskylässä. Liikenneopettajia on koulutettu tähän saakka vain Hämeenlinnassa, mutta pienimuotoisemmin eikä koulusta ole saanut varsinaista tutkintoa. Hankkeessa työstiin uusien opintovaatimusten mukainen koulutusmalli ja koottiin yhteistyöverkosto toiminnan tueksi. Verkostossa mukana ovat Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän yliopisto, Autokoululiitto, Liikenneturva, Puolustusvoimat sekä autokouluja ja kuljetusyrityksiä.

Varsinainen liikenneopettajakoulutus käynnistyi tammikuussa 2011. Vuoden aikana opintonsa aloitti 115 uutta liikenneopettajaopiskelijaa. Lisäksi noin 100 alalla jo toimivaa opettajaa aloitti muutokoulutuksen, jossa he päivittävät vanhamuotoisen koulutuksensa liikenneopettajan erikoisammattitutkinnoksi. Erityistä kiitosta on saanut oppisopimuskoulutus, jota ovat hyödyntäneet muun muassa perheyrittäjät oman yritystoimintansa rinnalla. Koulutukset ovat olleet erittäin suosittuja: ensimmäiseen ryhmään hakijoita oli viisinkertainen määrä aloituspaikkoihin nähden.

Hanke saavutti tavoitteensa: työ jatkuu normaalin toimintana. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä perusti koulutusta varten uuden yksikön, Jyväskylän liikenneopettajaopiston. Koulutus vahvistaa sekä maakunnassa toimivaa Innoroad – tieliikennealan osaamisverkostoa että Keski-Suomen imagoa arvostettuna opettajakouluttajana. Liikenneopettajista on pulaa ja uudet alan säädökset varmistavat sen, että myös tulevaisuudessa liikenneopettajille on runsaasti töitä tarjolla.

KESKI-SUOMEN KOULUTUSTOIMIALAN KAUPALLISTEN YHTEISPALVELUIDEN KEHITTÄMINEN

Keski-Suomen liitto	
Tuki	130 000 € (86,67 %), josta maakunnan kehittämisraha 90 000 € (60 %), Keski-Suomen Kehittä- misrahasto 40 000 € (26,67 %)
Kustannusarvio	150 000 €
Palautui	1 126 €
Toteutusaika	1.1.2010–31.12.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Tarkoituksena oli Keski-Suomen koulutustoimialan yritysverkoston palveluiden organisoiminen ja yhteistyön vahvistaminen verkostossa toimivien

kesken. Päämääränä oli yritysten liiketoiminnan ja koulutuksen viennin kasvu.

Hankkeen avulla resursoitiin kahden henkilön asiantuntija- ja palvelutiimi, joka huolehti EduCluster Finland - markkinoinnista, tuotteiden kaupallistamisesta, asiakassuhteiden hoidosta sekä asiakasprosessien tuesta. Henkilöt siirtyivät hankkeen aikana Keski-Suomen liitosta Jyväskylän yliopiston perustaman EduCluster Finland Oy:n palvelukseen. Asiantuntijaosaamista hankittiin tavaramerkien rekisteröintiin sekä markkinaselvitysten tekemiseen Saudi-Arabiassa, Portugalissa ja Japanissa.

Hanke toteutui suunnitelman mukaisesti. Koska kansainvälisten asiakassuhteiden rakentaminen on pitkäjänteistä työtä, liikevaihtotavoitteissa onnistuminen on paikallaan arvioida myöhemmin. Sen sijaan tavoitteet yritysverkoston vahvistamisen suhteen eivät toteutuneet. Liiketoiminnan kehittäminen näyttää etenevän yritysکوhtaisin toimenpitein eikä verkostona.

KESKI-SUOMEN INNOVAATIOMARKKINAPAikka

Jyväskylän yliopisto	
Tuki	28 968 € (8,5 %)
Kustannusarvio	340 786 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.1.2008 – 31.10.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Tavoitteena oli parantaa keskisuomalaisten pk-yritysten ja oppilaitosten (JY, JAO, JAMK) välistä yhteistyötä erityisesti matalan tuottavuuden alan yrityksissä. Hankkeen toiminta pohjautui aktiiviseen jalkautumiseen yritysten parissa. Vapaa-muotoisissa keskusteluissa kartoitettiin yrityksen nykytilaa ja kehittämistarpeita. Jos yritys kiinnostui yhteistyöstä, työryhmä etsi sopivimman

oppilaitoksen henkilökunnan ja opiskelijatiimin suunnittelemaan yhdessä yrityksen kanssa kehittämistoimenpiteitä.

Yrityksiä tavattiin yli 100, joista kehittämistyöhön osallistui 57 yritystä. Käytännön yritysprojekteissa selvitettiin esimerkiksi, kuinka yrityksen toimintaa voitaisiin laajentaa, kuinka saataisiin uusia asiakkaita, mitkä ovat verkkokaupan mahdollisuudet tai miten myyntiä ja markkinointia voitaisiin kehittää.

Hanke onnistui hyvin sähköistä markkinapaikkaa lukuun ottamatta. Sähköinen markkinapaikka ei saavuttanut tarpeeksi aktiivisia käyttäjiä, jotta sen toiminta olisi tehokasta. Pääosa yrityksistä ja opiskelijoista olivat tyytyväisiä toimintaan. Toimintamalli pk-yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön ollaan ottamassa pysyväksi osaksi Jyväskylän yliopiston toimintaa.

KESKI-SUOMEN INFORMAATIOTURVALLISUUSALAN TUTKIMUKSEN JA KOULUTUKSEN KEHITTÄMISOHJELMAN LAADINTA

Jyväskylän Yliopisto	
Tuki	10 000 € (100 %)
Kustannusarvio	10 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.5.–30.9.2011
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekunta laati hankkeen aikana hankesuunnitelman mukaisesti turvallisuustutkimuksen ja -koulutuksen kehittäminen Jyväskylän yliopistossa -raportin. Raportti sisältää Keski-Suomen turvallisuusalan kehittämishankkeen päivityksen sekä Jyväskylän yliopiston informaatioturvallisuuden koulutuksen kehittämishankkeen päivityksen. Raportti toimi Jyväskylän Security Technology (JYVSECTEC) -hankkeen perustelumuistiona. Raportin laadintaan osallistuivat Martti Lehto, Martti Haataja sekä Pekka Neittaanmäki. Raportti on osa Keski-Suomen turvallisuusalan kehittämistyötä ja täsmentää Jyväskylän yliopiston roolia alan koulutuksessa ja tutkimuksessa.

NOPOLANEWS -DOC2011 KOULUTUSVIIKKO

Kyyjärven mediamyllärit ry	
Tuki	8 000 € (32 %)
Kustannusarvio	25 350 €
Palautui	2 363,24 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	18.–24.7.2011
Lisätietoja	Hilkka Laine

Koulutusviikon toteutus onnistui hyvin, ja siitä saatiin hyvää myönteistä palautetta. Koulutuksella lisättiin dokumenttielokuva-alan osaamista ja toimijoiden tiedon vaihtoa Keski-Suomessa. Koulutus oli myös esinäytös kansandokumenttikilpailun avaamiselle.

Hankkeen lyhyestä toteutusajasta johtuen kansandokumentaristin abc -opasta koulutusviikolla syntyneestä materiaaalimäärästä ei ehditty valmistamaan. Tähän haettiin vielä oma rahoituksensa kehittämisrahastosta.

KESÄTYÖMESSUT

Jämsän 4H-yhdistys	
Tuki	5 502 € (70 %)
Kustannusarvio	7 860 €
Palautui	976,97 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.11.2010–1.3.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Tarkoituksena oli järjestää kesätyömessut jämsäläisille nuorille, käynnistää kesätyöiden haku yhdessä eri toimijoiden kanssa, markkinoida kaupungin kesätyöseteliä ja kannustaa yrityksiä tarjoamaan nuorille kesätyöitä. Messut järjestettiin

15.2.2011 Jämsän ammattiopiston koulutusmessujen kanssa. Tapahtumaan osallistuivat kaikki Jämsän 8- ja 9-luokkalaiset sekä suurin osan luoklaisista ja ammattiopiston opiskelijoista. Kävijöitä oli noin 1 700. Messupaikkana oli Himos Areena. Messuilla esiteltiin, milloin, mistä ja miten kesätyöitä haetaan. Hakemuksia Jämsän kaupungin kesätyöihin saatiin noin 200 ja 4H-yhdistykselle noin 100. Yritysten osallistuminen messuille oli toivottua vähäisempää; paikanpäällä oli noin 20 yritystä. Nuoret olivat hyvin kiinnostuneita myös Työvalmennussäätiön Avituksen etsivästä nuorisotyöstä. Messut onnistuivat hyvin. Parhain tulos oli Jämsän kaupungin, TE-toimiston, Avituksen ja 4H-yhdistyksen yhteistyön vahvistuminen nuorten kesätyöpaikkojen tarjoamisessa. Keskitetty kesätyö haku ja kesätyömessut järjestetään myös vuonna 2012.

HYVINVOIVA KANSALAINEN

Käynnistyneet hankkeet

TOTEUTTAJA	HANKE	TUKI €	YHTEENSÄ €
Jyväskylän yliopisto	Hyvinvointialan uudet toimintamallit ja palvelukonseptit	140 147	200 210
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	ESKO - Esteetön koti ikääntyneiden ja erityisryhmien asumiseen, jatkorahoitus	119 890	176 271
Keski-Suomen Liikunta ry	Keski-Suomen liikunta- ja urheilustrategia	37 240	53 200
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	Terveystieteiden laajennetun kustannuslaskennan esiselvitys	19 500	39 000
Tanssiryhmä Off/Balance ry	Uudet sisällöt kulttuurialan hyvinvointipalveluihin	8 000	38 899
Jyväskylän kansanmusiikkiyhdistys ry	Keskisuomalaisen mestaripelimannien juhlakonsertit	7 500	7 500
Äänekosken kaupunki	Äänekoski 2111 -musiikinäytelmä	5 000	25 000
Jyväskylän Sinfonia	Kirjailija Sofi Oksasen maailma	5 000	39 400
Keski-Suomen Musiikki-leiri yhdistys ry	Soiton paikka -konserttisarja Keuruulla	3 500	13 900
Naamat ry	Rockfestarit Naamat -tapahtuman DVD	2 000	4 000
		347 777	597 380

Valmistuneet hankkeet

ESKO - ESTEETÖN KOTI IKÄÄNTYNEIDEN JA ERITYISRYHMIEN ASUMISEEN

Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	
Tuki	403 294 € (66 %)
Kustannusarvio	611 051 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	1.8.2008–31.12.2011
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Tavoitteena oli edistää ikääntyneiden ja erityisryhmien mahdollisuuksia elää omassa kodissaan tai kodinomaisessa ympäristössä mahdollisimman pitkään kaikissa elämänkulun vaiheissa. Tämän lisäksi keskeisenä tavoitteena hankkeessa on ollut asumisen ja rakentamisen innovatiivinen, eri toimialoja yhdistävä tuotekehitystoiminta koken palveluja, tietojärjestelmien kehittämistä ja yritystoiminnan lisäämistä. Hankkeen tavoitteena on ollut myös ikääntyneiden ja erityisryhmien

asumispalveluihin liittyvien asiantuntijoiden ja toimijaryhmien moniammatillisen informaatiovaihdon ja ymmärryksen sekä osaamisen edistäminen asumisen esteettömyyden monisäikeisestä ilmiöstä.

Hankkeen alkuvaiheessa kaksi merkittävää yksityistä toimijaa jäi pois hankkeen toteutuksesta. Yksityisen rahan osuus pieneni huomattavasti ja uusia toimijoita haettiin mukaan. Hankkeen aikana osa yrityksistä kykeni osallistumaan hankkeen toimintaan aika ajoin melko vähän. Tästä johtuen myös asetetut tavoitteet jäivät osin saavuttamatta ja tulokset heidän osaltaan olivat vähäisiä.

Asuinympäristöjen arviointityö toteutui arvioimalla pääasiassa ikääntyneiden asukkaiden asumisen ja palveluiden tarpeita kokonaisvaltaisen asumisen asukaslähtöisillä menetelmillä hankkeen pilottikohteissa.

Hankkeen yksi keskeisimmistä tavoitteista oli moniammatillisen yhteistyön lisääminen rakennussuunnitteluprosessiin. Tässä onnistuttiin pilotti-

kohteissa ja lisäksi saatiin käyntiin uudenlaista ajattelua tuleviinkin kohteisiin. Palautteena rakennusalan toimijat kertovat, että ymmärrys esteettömyyden merkityksestä rakentamisessa ja käyttäjän tarpeista on hankkeen aikana lisääntynyt. Myös tieto asuinympäristön toimivuudesta ja turvallisuudesta on lisääntynyt. Hankkeen aikana todentui ennakkokäsitys siitä, että sosiaalitoimen tai hoitotyön ammattilaisilla ei ollut valmiuksia tulkitä ja ymmärtää rakennuspiirustuksia. Myöskään arkkitehdillä ei ole osaamista asukkaan toimintakyvyn haasteiden tuomien tarpeiden arviointiin ja huomiointiin suunnittelussa. ESKO-hankkeen toimijoiden rooli olikin olla arkkitehdin ja tiloja käyttä-

vän asukkaan tai henkilöstön välissä toimiva konsultti, joka toi tietoa asukkaan toimintakyvyn sekä hoitohenkilöstön työergonomian näkökulmasta.

Kokonaisvaltainen asukaslähtöinen asumisen arviointi sovelluksen käyttö ESKO-hankkeen jälkeen jatkuu. Mittarit ovat käytössä osana asiakkaiden kotiuttamisprosessia, asunnonmuutos-työprosessia, asuntojen/palvelutalojen korjaus- ja uudisrakentamisen prosessia sekä hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä sekä kotihoidon piiriin tulevien asukkaiden tarpeiden arvioinnissa palvelusuunnitelmaa tehdessä ja asuinympäristö arvioidessa.

KANSALLISEN RUOKAKULTTUURIKESKUS RAPARPERIN KÄYNNISTÄMINEN (YHTEISTYÖSOPIMUS 3-V.)

Ruokakulttuurikeskus Ruukku ry	
Tuki	75 000 € (4,33 %)
Kustannusarvio	1 730 000 €
Palautui	50 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	2010 – 2012
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Keski-Suomen maakuntahallitus teki yhteistyösopimuksen Ruokakulttuurikeskus Ruukku ry:n kanssa kansallisen ruokakulttuurikeskus Raparperin toiminnan käynnistämiseksi maakunnassa. Yhteistyösopimuksen oli tarkoitus käsittää vuodet 2010–2012, ja sopimuksen vuosittainen arvo oli 25 000 euroa. Tarkoituksena oli, että ensimmäisen toimintavuoden Raparperin toimintaa olisivat rahoittaneet opetus- ja kulttuuriministeriö, Keskitien Tukisäätiö, Jyväskylän kaupunki, Keski-Suomen liitto ja Suomen Kulttuurirahasto. Jyväskylän kaupungin vetäytyä rahoituksesta ei korvaavaa rahoitusta kyetty löytämään ja Keski-Suomen liitolla ei ollut edellytyksiä yhteistyön jatkamiselle. Raparperin toiminta ei käynnistynyt.

MAALI - MAAKUNNALLISTEN LUOVEN INNOVATIOYMPÄRISTÖJEN KEHITTÄMINEN

Keski-Suomen liitto	
Tuki	33 800 € (19,5 %)
Kustannusarvio	173 300 €
Palautui	3 075,52 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.1.2009 – 30.4.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Tarkoituksena oli lisätä tietoisuutta luovien alojen mahdollisuuksista tuottaa lisäarvoa perinteisen teollisuuden yrityksille ja integroida luovat alat osaksi maakunnan klusterityötä. Kohteena olivat sekä Keski-Suomen kärkiklusterit että osaamiskeskusohjelman klusterit.

Hankkeessa toteutettiin tapahtumia, tapaamisia, seminaareja ja tietoisuuksia, joissa kerrottiin ja innostettiin luovien alojen hyödyntämiseen liiketoiminnan kehittämisessä. Tärkeimpinä teemoina olivat palvelumuotoilu, kulttuuripalveluiden tuotteistaminen ja design thinking. Kumppaneita olivat klus-

tereiden vetäjät ja yritysten kehittämishankkeiden toteuttajat. Periaatteena oli, että MAALI-hanke ei järjestä erillisiä toimenpiteitä, vaan kaikki työ sidottiin ja aikataulutettiin muuhun klustereissa tapahtuvaan kehittämiseen.

Hanke saavutti osan tavoitteistaan. Yritysten ymmärrystä luovien alojen lisäarvosta pystyttiin syventämään. Suhtautuminen luoviin aloihin oli

myönteistä, mutta konkreettisten toimenpiteiden ja yhteistyömallien löytäminen osoittautui vaikeaksi. Yritysten näkökulmasta ongelmana oli myös se, että erilaisia projekteja oli runsaasti tarjolla. Yrityksen saattoi olla vaikeaa hahmottaa, mitä kukin tarjoaa ja mihin kannattaa lähteä mukaan. Ratkaisuna olisi yksi luukku, ”käyttöliittymä” tai brändi, jonka alla erilaisia palveluja tarjottaisiin.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TULEVA PALVELURAKENNE KESKI-SUOMESSA

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus	
Tuki	70 000 € (100 %), josta maakunnan kehittämisraha 49 000 € (70 %), Keski-Suomen Kehittä- misrahasto 21 000 € (30 %)
Kustannusarvio	70 000 €
Palautui	1 086 €
Toteutusaika	1.3.2010 – 31.8.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneselvitys onnistui hyvin – haasteelli-

sestä toimintaympäristöstä huolimatta. Meneillään olevat kuntarakenteen uudistamispyrkimykset sekä Jämsän ja Kuhmoisten sairaanhoitopiirin vaihto Pirkanmaalle hämärsivät selvitystyön tavoitteistoa. Tulosten arviointi eli palvelurakenteen mahdollinen uudistuminen voidaan suorittaa vasta kunnille toimitetun lausuntokierroksen jälkeen. Liiton lausuntopyyntö toimitettiin kunnille lokakuussa 2011.

Hankkeen aikana tuotettiin pääraportin lisäksi lukuisia erillisselvityksiä, joista merkittävimmät olivat: Markkanen, Outi & Puro, Markku (2011) Integraatio ratkaisuna sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamistarpeisiin ja Möttönen, Sakari & Palo- la, Mikael (2011) Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnon järjestäminen. Pääraporttiin on liitetty hankkeen ohjausryhmän suorittama kattava hankkeen itsearviointi.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTISTRATEGIA

Keski-Suomen liitto	
Tuki	50 000 € (100 %), josta maakunnan kehittämisraha 35 000 € (70 %), Keski-Suomen Kehittämisrahasto 15 000 € (30 %)
Kustannusarvio	50 000 €
Toteutusaika	1.1.2010–28.2.2011
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Hyvinvointistrategian tarkoituksena oli viitoittaa hyvinvointialan kehitystä tulevan vuosikymmenen aikana. Strategian valmistelu eteni tiiviissä vuorovaikutuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon uuden palvelurakenneselvityksen kanssa. Hankkeen toteuttajaksi ja verkostotyön koordinoijaksi valittiin ulkopuolinen konsultti. Hyvinvointistrategia laadittiin yhteistyössä maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden, koulutusorganisaatioiden, kuntien sekä alan järjestöjen kanssa. Valmistelun yhteydessä osoitautui välttämättömäksi erottaa liikunta omaksi kokonaisuudeksi ja tuottaa erillinen liikunta- ja urheilustrategia.

Hyvinvointistrategia 2020 lähestyi hyvinvointia korostetusti kansalaisen ja asiakkaan näkökulmasta. Tulevaisuuden visio kirjattiin: Yksilölläinen, yhteisöllinen ja elämänmakuinen Keski-Suomi. Strategian ydinviestit koottiin neljään hyvinvointilupaukseen:

- Yhdessä huolehditaan siitä, että kukaan ei jää yksin
- Palvelut tuotetaan ihmisten tarpeeseen eikä byrokraattisista lähtökohdista
- Ehkäistään ongelmia huolehtimalla hyvinvoinnista
- Ollaan aktiivisia, luovia ja etsitään elämyksiä

Hankkeessa tuotettiin esityksiä maakunnan toimijoille hyvinvoinnin parantamiseksi. Tärkeimmät kehittämiskohteet ovat:

- Pilotoidaan uusia koulutusmalleja, joiden avulla varmistetaan osaavan työvoiman saanti.
- Edistetään laaja-alaisen hyvinvoinnin käsitettä kuntien palveluiden suunnittelussa ja strategioissa.
- Koordinoidaan paremmin maakunnassa toteuttavia hyvinvointihankkeita ja varmistetaan, että hankkeet tukevat toisiaan eivätkä kilpaile keskenään.
- Laaditaan maakunnallinen liikuntastrategia
- Varmistetaan, että hyvinvointistrategian toimeenpanoon osallistuu laaja-alaisesti maakunnan toimijoita myös julkisen sektorin ulkopuolelta.
- Investoidaan julkisiin tietojärjestelmiin ja varmistetaan julkisen datan avoin saatavuus hyvinvointialan toimijoille.
- Järjestetään 1–2 kertaa vuodessa hyvinvointifoorumi.
- Varmistetaan strategian tunnettuus ja toimeenpano aktiivisella viestinnällä.
- Parannetaan keskisuomalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia uusien vaikuttamisen kanavien luomalla.
- Maakuntaliitto varmistaa strategian toimeenpanon ja tavoitteiden toteutumisen aktiivisen seurannan.

Hanke toteutui erittäin hyvin ja strategian toimeenpanoon on ryhdytty eri tilaisuuksissa ja seminaareissa. Strategiassa Keski-Suomen liitolle esitettyihin toimenpiteisiin osallistumisesta päättää maakuntahallitus. Valmistelun yhteydessä tuotettiin mittava tausta-aineisto maakunnan hyvinvoinnin osatekijöistä.

UUDET SISÄLLÖT KULTTUURIALAN HYVINVOINTIPALVELUIHIN

Tanssiryhmä Off/Balance ry	
Tuki	8 000 € (17 %)
Kustannusarvio	46 888 €
Palautui	1 170 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.4.2011–30.9.2011
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Tavoitteena oli etsiä uusia keinoja luovien alojen hyödyntämiseksi hyvinvointialan palveluissa sekä tarjota työtilaisuuksia nuorille taide- ja kulttuurialan ammattilaisille. Hanke työllisti viisi nuorta taiteilijaa ja alle 30-vuotiaan kulttuurituottajan. Hankkeessa suunniteltiin ja kehitettiin taidealan

lähtökohdista hyvinvointiin liittyviä työtapoja ja kouluttavaa toimintaa (mm. Kynnyksellä-työpaja ja Hyvinvointia liikkeen ja tanssin keinoin -työpaja sekä asiakkaiden toiveista muokatut työpajat). Hankkeen yhteydessä pidettiin useita avoimia tilaisuuksia.

Hanke toteutui suunnitellusti ja sen tuloksista on raportoitu seikkaperäisesti. Hankkeella voidaan katsoa myötävaikutetun siihen, että työpajat ovat tällä hetkellä Tanssiryhmä Off/Balancen jatkuvaa toimintaa. Työpajat ovat myös myynnissä useilla ohjelmatoimistoilla. Tanssiryhmä sai hankkeessa uusia yhteistyökumppaneita mm. jälleenmyyjistä ja Zodiak – Uuden tanssin keskukselta. Hankkeessa toteutettiin tanssiteos, jota on esitetty useita kertoja, ja se on saanut kiittäviä arvioita. Teokselle on tilattu lisäesityksiä.

ÄÄNEKOSKI 2111 MUSIIKKINÄYTELMÄ

Äänekosken kaupunki	
Tuki	5 000 € (12 %)
Kustannusarvio	40 700 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.4.–31.12.2011
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Kyseessä oli vuonna 2011 kaupungin 100-vuotisjuhlallisuuksiin liittynyt näytelmä. Hankkeen tarkoituksena oli koota yhteen eri taiteenlajien ammattilaisia ja harrastajia. Näytelmän toteutamisessa olivat mukana Äänekosken teatteri, Koskelan Tanssi, Ala-Keiteleen musiikkiopisto, Mieskuoro Metsot, Äänekosken Työväen Soittajat, Kukkulan Kuvataidekoulu, Koskelan itämaisen

tanssin ryhmä Faridah sekä Äänekosken lukion oppilaita. Produktioon palkattiin ulkopuolinen tuottaja, jonka lisäksi tuotannossa oli mukana n. 135 henkilöä.

Musiikkinäytelmää esitettiin 3.-6.11.2011 kuusi kertaa Painotalon Isossa Salissa. Esityksiä seurasi kaikkiaan n. 1 150 henkilöä. Hankkeen toteuttajien mielestä hankkeessa onnistuttiin erinomaisesti yhdistämään äänekoskelaiset eri kulttuurinalojen eri-ikäiset harrastajat yhdeksi suureksi kokonaisuudeksi. Yhdessä tekemisen meininki välittyi katsomoon asti. Hanke sai runsaasti julkisuutta mediassa ja myös lehdistön arvostelut kehuivat esitystä. Yleisön palaute oli niinkään kiittävää.

Hanke toteutui suunnitellusti aikataulussa ja määritellyn kustannusarvion mukaisena. Hankkeeseen osallistuneiden tiedot säilyvät dokumentoituina mm. näytelmän käsiohjelmassa.

TAISTELULENTÄJÄ YLE-TV-SARJAN TUOTTAMINEN (YHTEISTYÖSOPIMUS)

Kulttuuriosuuskunta Mielleyhtymä	
Tuki	5 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	2009–2010
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Tavoitteena oli tuoda esiin keskisuomalaista ilmailuosaamista ja ilmapuolustusta Tikkakosken ja Kauhavan yhteistyönä, kehittää omaa tuotantoosaamista sekä luoda yhteyksiä Yleisradioon. Tuotettu 7-osainen TV-sarja esitettiin 13.1.2011 alka-

en ja se sai kaikkiaan 600 000 katsojaa. Hankkeen toteutukseen liittyi mittavasti taustatutkimuksia ja kuvauksia varuskunnissa, henkilöhaastatteluja sekä varusmiesten ja lentokadettien kuvausta talviharjoituksissa. Projektin myötä Kulttuuriosuuskunta sai YLE TV1:ltä tilauksen dokumentille Pohjoisen partisaanit, joka toteutettiin yhdessä Amigos Median kanssa. Se esitettiin 4.10.2011. Jatkoprojektina tuotetaan ”Lentäjien sotaa”-DVD Keski-Suomen ilmailumuseolle.

Hanke toteutui suunnitellusti ja saavutti asetut tavoitteet maakunnan ilmailuosaamisen ja laajemminkin ilmailuperinteen kuvaamisessa. Tuotantoosuuskunta tiivisti yhteyksiään Yleen. Taistelulentäjistä on suunnittelilla kansainvälinen versio.

KESKI-SUOMI KANTELE -TIETOKIRJA

Jyväskylän seudun kansanmusiikkiyhdistys	
Tuki	5 000 € (36,7 %)
Kustannusarvio	13 600 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.6.2009–30.11.2010
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Kari Dahlblomin kirjoittaman kirjan julkistamislaisuus oli 24.11.2011. Kirja valmistui taiton, tarpeellisten lisäysten ja tarkennusten jälkeen reilusti hankkeen toteutusajan jälkeen. Lopputulosta kannatti odottaa, sillä teos oli perusteellinen ja upea tietokirja mm. maakunnan kanteleen histo-

riasta, vivahteikkaan soittimen ominaispiirteistä sekä myös kanteleen soittajista. Kyseessä on mittava tietoteos ainutlaatuisesta katoavasta keskisuomalaisesta kulttuurista. Aineiston perustutkimus ja sen analysointi sekä taitto siirsivät hankkeen toteutumisaikaa. Työn laajuus yllätti tekijän, eikä se voinut olla ennalta tiedossa. Hanke onnistui yli odotusten.

Kirja tuo esille ainutlaatuista Keski-Suomen kulttuurihistoriaa, jota on päivä päivältä yhä vähemmän tutkijoiden saavutettavissa. Kirjassa tuodaan julki ainutlaatuinen uusi käsite: Keski-Suomen maakuntakantele. Asiantuntevasti taitettua, kuva-aineistoltaa mielenkiintoista ja kokonaisuutena edustavaa kirjaa voidaan käyttää arvolahjana kotimaisissa yhteistyötilanteissa.

SOITON PAIKKA – KONSERTTISARJA KEURUULLA

Keski-Suomen musiikkileiriyhdistys ry	
Tuki	3 500 € (25 %)
Kustannusarvio	13 900 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.5.–31.7.2011
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Konsertit toteutuvat ajanjaksolla 28.6.–7.7.2011. Kyseessä oli jo 41. kerran järjestettävä musiikkileiri ja vuoden 2011 toiminnassa painotettiin Keuruun historian tunnetuksi tekemistä sekä uutena toimintatapana yhteistyötä helsinkiläisen suuren barokkikuoron kanssa. Runsaan konserttitarjonnan yhteydessä kuultiin avajaisten ja päätöskonsertin ohella mm. esitykset ”Hildegardin matkassa”, ”Lastenkonsertti Valtavan suuri jänis” sekä Helsingin barokkiorkesterin esitys.

Musiikkileiriläiset sekä paikalliset opettajat saivat alan koulutusta ja pääsivät esiintymään borokki-kuoron kanssa. Musiikkileiritoiminnassa tavoiteltiin pitkäjänteistä suunnittelua ja myös henkilöresurssien liittämistä mukaan toiminnan kehittämiseen. Hankkeen toteuttajien, ja myös arvioitsijan mielestä, Soiton paikka -konserttisarja toteutui

ennakkosuunnitelman mukaan. Yleisöä oli paikalla ja lipputulot ylittivät ennakkoarvion. Barokkiorkesterissa oppilaat tutustuivat barokkityylin soitotekniikkaan ja musiikin muotoiluun sekä saivat ainutlaatuisia kokemuksia ja virikkeitä omaan soittoharrastukseensa.

LASTEN KULTTUURITOIMINNAN KEHITTÄMINEN LUHANGASSA

Tmi Edel-Music	
Tuki	2 000 € (50 %)
Kustannusarvio	4 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.1.2009–31.8.2010
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Tavoitteena oli koota aikuiset osaajat tekemään yhdessä lasten kanssa Luhangan kylätalolle vuosittain vaihtuvaa näytelmää. Tarkoituksena oli tarjota Luhangan lapsille mahdollisuus luovuuteen laulun, tanssin ja teatterin keinoin. Lapset saivat myös elokuvakasvatusta olemalla mukana oman elokuvan

tekemisessä ja näyttelemisessä. Hankkeen lähtölaukaus oli koko talven kestänyt musikaali projekti ”Viattomuuden lauluja”, jossa oli mukana koko kylä. Tuotanto sai myönteistä julkisuutta mediassa.

Keski-Suomen liitto osallistui poikkeuksellisesti ai-noastaan yhden kunnan alueelle sijoittuvan hankkeen tukemiseen osaamista ja yhteistyötä kerryttävän sekä jatkuvuuteen tähtäävän toimintatavan vuoksi. Hankkeen sisällöllinen toiminta vastasi suunnitelman tavoitteita, hankkeen raportoinnissa oli parannettavaa.

Toiminnan jatkuvuutta ilmentää muun muassa se, että elokuvan teko jatkuu jo kolmatta vuotta. Lapset suunnittelevat ja näyttelevät itse. Keski-Suomen elokuvakeskus antaa opetusapua projektissa.

ROCKFESTARI NAAMAT TAPAHTUMAN DVD-TUOTANNON KUSTANNUKSET

Naamat ry	
Tuki	2 000 € (50 %)
Kustannusarvio	4 000 €
Palautui	152,94 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.6.–31.8.2011
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Taltioinnin tarkoituksena oli koota kulttimaineeseen nousseen tapahtuman historiaa ja rakennetta sekä tallentaa elävää kulttuurihistoriaa monosyisesti ja tapahtuman hengen mukaisesti. Hankkeella varmistettiin dokumentin valmistuminen. DVD:n sisältöä tuotettiin yli 3 tuntia ja siinä keskityttiin Naamojen historiaan, toimintamalliin, organisaatioon, järjestämistapaan ym. toiminnan taustoihin. Taltioinnissa oli mukana haastatteluja ja keikkapätkiä, kuvakooste 10 vuoden ajalta sekä taustamusii- kit poimittuina 10 ensimmäisen vuoden artisteista. Hanke toteutui suunnitellusti.

VETOVOIMAINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Käynnistyneet hankkeet

TOTEUTTAJA	HANKE	TUKI €	YHTEENSÄ €
Jykes Oy	KOKO 2011 - Alueellinen koheesio- ja kilpailukykyohjelma	275 000	550 000
Keski-Suomen liitto	Keski-Suomen ICT -strategian toteutus	216 000	216 000
Keski-Suomen liitto	Keski-Suomen matkailuviennin uudet avaukset 2011	115 500	165 000
Maaseudun kehittämissyhistys Viisari ry	KOKO - Uudistuva maaseutu	107 970	179 950
Jykes Oy	Lentoliikenteen kansainvälinen kehittämis- ja markkinointihanke	80 000	450 000
Keski-Suomen liitto	Keski-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys	75 000	150 000
Jyväskylän kaupunki	Markkinointiyhteistyösopimus: Rallin maailmanmestaruusosakilpailu 2011	40 000	260 000
Keski-Suomen liitto	Viranomaisten yhteispalvelutoimistot Keski-Suomessa	40 000	40 000
Jyväskylän kaupunki	Jyväskylän ”Pienten sisäjärvien” melonnan ja veneilyn hankesuunnitelma	21 000	60 400
Maaseudun Kehittämissyhistys Viisari ry	Ohjelmaperusteisen kehittämisen aluevaikuttavuuden arviointi	20 000	30 000
JY, kauppakorkeakoulu	Keski-Suomen maaseutustrategia -hanke	18 000	180 000
JY, kauppakorkeakoulu	Jyväskylän kestävät materiaalikierrot	15 000	30 000
Pihtiputaan kunta	Pihtiputaan taajaman kehittämishanke	15 000	30 000
Päijänteen rantamailla -osuuskunta	Arvoitusten Päijänne, esiselvityshanke	10 000	20 000
Pohjoisen Korpilahden yhteistyöyhdistys ry	Hangasjärven ulkoilualueen kunnostaminen	10 000	81 440
Jyväskylän kesäyliopisto-yhdistys ry	Jyväskylän Kesäyliopiston 100 vuotta -historiikki	8 000	83 000
Mosaiikki ry	Keski-Suomea ja sen kuntia esittelevän sivuston venäjänkielinen aineisto	5 686	15 800
Osuuskunta Mielleyhtymä	”Oi päivät seutuvilla Päijänteen” -dokumenttielokuva	5 500	37 500
Rautalammin kunta	Konneveden Kalajanvuoren luontomatkailun kehittäminen -esiselvitys	5 000	20 000
Eväjärven seudun kyläyhdistys ry	Kullanhuuhdonnan Euroopan mestaruuskilpailut Jämsän Himoksella	5 000	26 000
Keski-Suomen nuorisoseurain liitto ry	Keski-Suomen palvelurakenteen turvaaminen maaseudulla -esiselvitys	4 500	9 000
		1 092 156	2 634 090

Valmistuneet hankkeet

TURVE- JA LUONTOTUTKIMUSTEN TEHOSTAMINEN MAAKUNTAKAAVOITUKSEN TARPEISIIN

Keski-Suomen liitto	
Tuki	260 000 € (39 %)
Kustannusarvio	656 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	2008–2011
Lisätietoja	Jarmo Koskinen ja Reima Väliavaara

Tavoitteena oli:

- nopeuttaa soiden ja turvemaa-alueiden tutkimustoimintaa pilotoimalla uutta ns. harvapistekartoitusmenetelmää.
- kohdentaa tutkimusresurssit oikeisiin kohteisiin tarvittavalla tarkkuustasolla ja riittävän laadukkaina ja näin tehostaa resurssien käyttöä.
- osoittaa maakuntakaavassa turvetuotantoon soveltuvia soita ja turvemaita energiaturpeen raaka-ainetarpeen tyydyttämiseksi.

- selvittää turvetuotantoon soveltuvien soiden luontoarvot ja täydentää samalla merkitykseltään maakuntakaavatasoisia suoluonnon kohteita.

Keski-Suomen harvapistekartoituksessa tutkittiin vuosina 2008 ja 2009 kaikkiaan 118 suota, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 10 116 ha. Tutkimuksia tehtiin 18 kunnan alueella. Kaikki tutkitut suot olivat metsäojitettuja. Tutkituista soista energiaturvetuotantoon soveltuvia alueita löytyi 111 suolta. Tuotantokelpoista suaalaa arvioidaan olevan 20–35 % tutkittujen soiden kokonaispinta-alasta. Tutkittujen soiden yhteenlaskettu käyttökelpoinen energiaturvemäärä on 45–74 milj. suo-m³, eli 4,0–6,6 milj. tonnia kuiva-aineena. Soiden energiasisältö on vastaavasti (50 % kosteudessa) 74–123 GJ eli 21–34 TWh.

Tarkemmat turvetuottajien suotutkimukset pystytään harvapistekartoitustulosten perusteella kohdentamaan oikeille soille ja siten säästyy tutkimusresursseja.

Linnusto, kasvillisuus, suotyyppi ja uhanalainen kasvilajisto tutkittiin maastokäynnein. Teknisesti turvetuotantoon soveltuvista soista kyettiin karsimaan pois soita, joiden luontoarvot asettivat rajoituksia turvetuotannolle. Lisäksi osalta soita löytyi niin merkittäviä luontoarvoja, että niitä esitettiin luonnonsuojelulailla muodostettaviksi suojelualueiksi.

Turvetuotantoon soveltuville soille tehtiin myös ojitustilannekartoitus ja vesistövaikutuksia koskeva tarkastelu. Ojitustilanne selvitettiin paikkatieto-ohjelmistolla maastotietokantaa käyttäen sekä maastokäyntien yhteydessä. Menetelmän todettiin olevan nopea ja luotettava.

Vesistövaikutustarkastelua varten SYKE ja Keski-Suomen ELY-keskuksen asiantuntijat kehittivät monitavoitearviointiin perustuvan menetelmän. Siinä tarkastelukulmana on vesistöjen tilasta, herkkyydestä ja käytöstä lähtevä analyysi. Menetelmän todettiin soveltuvan erityisen hyvin maakuntakaavoituksen yleispiirteiseen tarpeeseen silloin kun kohdejoukkona on suuri määrä soita. Vesistövaikutustarkastelun perusteella turpeen laadun ja määrän sekä suon vähäisten luontoarvojen

puolesta turvetuotantoon soveltuvista soista karsittiin pois soita, joiden vesistövaikutusriskit asettivat rajoituksia turvetuotannolle.

Hanke saavutti erinomaisesti sille asetetut tavoitteet. Hankkeen tuloksena saatiin riittävät tiedot ja perusteet turvetuotantoalueiden sekä suojelualueiden osoittamiselle maakuntakaavassa.

Ympäristöministeriön tukeman hankeosion tavoitteena oli selvittää turvetuotantoon soveltuvien soiden luontoarvot ja täydentää samalla merkitykseltään maakuntakaavatasoisia suoluonnon suojelu-kohteita. Luontotutkimuksiin sisällytettiin kasvillisuus- ja linnustokartoitukset.

Hankkeessa kehitettiin maakuntakaavoitukseen soveltuva kasvillisuusselvitysmenetelmä ja hankkeen aikana tehtiin kasvillisuuskartoitus 307 suokohteelle, yhteensä 36 669 ha:lle. Selvityksissä määritettiin ja rajattiin kartalle kohteiden kaikki suokasvillisuustyyppit, niiden luonnontilaisuus ja ravinteisuuden taso sekä suoluontokokonaisuuden suoyhdistymätyyppi aina kun se oli mahdollista. Lisäksi jokaiselta suotyyppiltä selvitettiin kasvilajisto. Tutkitusta pinta-alasta 2933 ha (9%) oli kasvillisuudeltaan luonnontilaista. yhteensä 55 suolla havaittiin vähintään yksi valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalainen tai silmälläpidettävä kasvilaji.

Hakkeessa kehitettiin myös maakuntakaavoitukseen soveltuva linnustoselvitysmenetelmä soveltaen kartoituslaskentamenetelmän ohjeita. Hankkeessa tutkittiin yhteensä 299 suon linnusto ja selvitettiin merkittävimpien lajien parimäärät. Kohteiden pesimälajisto koostui pääasiassa metsäluonnon tyyppillisistä lajeista. Suojelluisesti merkittävimpiä lajeja olivat valtakunnallisesti vaarantuneisiin lajeihin kuuluvat keltavästäräkki, sinisuohaukka ja maakotka sekä valtakunnallisesti silmälläpidettäviin lajeihin kuuluvat metsähänhi, riekko ja kaakkuri.

Hanke saavutti erinomaisesti sille asetetut tavoitteet. Hankkeen tuloksena saatiin riittävät tiedot ja perusteet turvetuotannon ja luontoarvojen yhteensovittamiseen sekä uusien suojelualueiden osoittamiseen maakuntakaavassa.

KELJONLAHDEN VOIMALAITOKSEN TUHKIEN HYÖTYKÄYTTÖ KESKI-SUOMESSA

Teknologian tutkimuskeskus VTT	
Tuki	161 000 € (72 %)
Kustannusarvio	223 000 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	1.6.2009–30.9.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Tavoitteena oli löytää hyötykäyttöä Keljonlahden voimalaitoksen tuhkillle kaatopaikalle viemisen sijaan. Keljonlahden voimalassa syntyy turvepuutuhkaa 30 000–50 000 tonnia vuodessa. Turvallisuuden ja puhtauden lisäksi tuhkien tulee olla teknisesti soveltuvia käyttökohteeseen. Hyötykäytön on oltava myös taloudellisesti kannattavaa.

Hankkeessa tutkittiin tuhkan käyttöä betoninvalmistuksessa, maanrakennuksessa ja lannoitevalmisteenä. Jyväskylän Energia ja Vapo

toimittivat tuhkanäytteet ja tutkimuksissa tarvittavat lähtötiedot polttoaineista. Ultramat Oy testasi kehittämäänsä uutta menetelmää tuhkan saattavien ravinteiden talteenottamiseksi. FA Forest Oy suoritti täyden mittakaavan tuhkanraakeistuskokeita. Yhtiö jalostaa tuhkaa metsälannoitteeksi Viitasaarella. HB Betoniteollisuus teki esikokeita tuhkien käytöstä betoninvalmistuksessa. Andament Oy ja Keski-Suomen ELY-keskus toivat käytännön näkökulmaa maanrakentamiseen ja tienrakennushankkeisiin.

Tavoitteet toteutuivat tyydyttävästi. Tutkimusten perusteella muodostui hyvä näkemys Keljonlahden lentotuhkan hyödyntämisen vaihtoehtoista. Jalostustutkimuksissa saatiin lupaavia tuloksia, mutta menetelmien käyttöönotto ja prosessien liiketaloudellinen kannattavuus vaativat vielä kehittämistä. Lisäselvityksiä menetelmien kehittämiseksi on jo käynnistynyt. VTT jatkaa työtä turvepuutuhkien hyötykäytön lisäämiseksi.

KINKOMAN VITAPOLIKSEN KEHITYS- JA MARKKINOINTIPROJEKTI 2009–2011

Jykes Kiinteistöt Oy	
Tuki	100 000 € (50 %)
Kustannusarvio	200 000 €
Rahoitus	EU-rahoitus
Toteutusaika	1.4.2009–31.12.2011
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Tavoitteena oli luoda uudenlainen ja yrityksiä houkutteleva palvelukonsepti ja tuotteistaa alueen palveluja. Tavoitteena oli kehittää Vitapoliksesta valtakunnallisesti tunnettu hyvinvointialue, jossa on yksityisiä palveluyrityksiä sekä seniori- ja palveluasuntoja. Hankkeen avulla palkattiin henkilö huolehtimaan markkinointityön käynnistämisestä ja uusien yrityskontaktien luomisesta. Vitapoliksen tunnettuutta parannettiin erilaisilla markkinointi- ja tiedotustoimenpiteillä sekä osallistumalla alan messuille ja seminaareihin.

Alueen ensimmäinen palvelutalo valmistui vuoden 2011 lopussa. Palvelutalo tarjoaa 61 hoivapaikkaa

vanhuksille ja työllistää noin 35 henkilöä. Palvelurakennetta täydentämään alueelle on sijoittunut parturi-kampaamo, jalkojenhoitaja, Suomen Kuurosokeat ry:n toimintoja, PT-apuvälinekeskus sekä perhekuntoutuspalveluja tuottava Perhe Lumme Oy.

Alueelle sijoittuneiden yritysten lukumäärän osalta jäätin alle asetettujen tavoitteiden. Tähän vaikutti mm. asemakaavan vahvistumisen viivästyminen ja taloudelliset suhdanteet. Alueen työntekijämäärä on kasvanut uusien toimijoiden johdosta. Näiltä osin tavoitteet on ylitetty. Keväällä 2012 suunnitellaan kahta uutta hoivatalohanketta sekä päärakennuksen kehitysvaihtoehtoja kartoitetaan edelleen. Palvelutarjontaa laajennetaan myös omakotiasukille tarjoamalla heille alkuvaiheessa mm. kiinteistönhoitoon liittyviä palveluita.

Mallia Vitapoliksen jatkokehittämiseen on haettu myös ulkomailta. Saatuja oppeja ja kokemuksia tullaan käyttämään jatkosuunnittelussa.

ALUEELLISTEN TURVALLISUUSUUNNITELMIEN LAATIMINEN KESKI-SUOMESSA (YHTEISTYÖSOPIMUS)

Keski-Suomen pelastuslaitos	
Tuki	45 000 € (100 %)
Kustannusarvio	45 000 €
Toteutui	47 595,16 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.5.2009–28.2.2011
Lisätietoja	Pirjo Ahola

Tavoitteena oli koordinoida Keski-Suomen alueellisten turvallisuussuunnitelmien laadintaa. Yhteistyösopimuksen turvin Keski-Suomen pelastuslaitokselle palkattiin hankekoordinaattori, jonka tehtävänä oli huolehtia:

- alueellisen turvallisuussuunnittelun yleisestä edistymisestä ohjausryhmässä sovitulla tavalla
- yhteydenpidosta kuntiin ja taustayhteisöihin

- ohjausryhmän ja alueellisten ryhmien sihteerityöstä
- tukea kuntien ja alueellisia suunnitteluryhmiä turvallisuussuunnittelun koordinoimisessa, suunnitteluprosessin käynnistämisessä ja valmistumisessa
- tiedottamisesta ja muista sovituista tehtävistä

Kunnat laativat turvallisuussuunnitelmat seu-
duittain. Hankkeen päättymiseen mennessä val-
mistuivat turvallisuussuunnitelmat Witas-kunnil-
le, Saarijärven ja Äänekosken seudulle sekä Kes-
ki-Suomen maakunnan turvallisuussuunnitelma
2011–2014. Muiden seutukuntien suunnitelmat
valmistuivat vuoden 2011 aikana.

Hankkeen ohjausryhmä oli tyytyväinen hankkeen-
seen. Ohjausryhmässä käytiin keskustelua maa-
kunnan turvallisuussuunnitelman hankeraportin
kirjoitusasusta. Se kuitenkin hyväksyttiin hanke-
raporttina. Tärkeimpänä tavoitteena todettiin, että
seutujen suunnitelmat valmistuivat tai ovat valmis-
tumassa. Hanke saavutti sille asetetut tavoitteet.

VIRANOMAISTEN YHTEISPALVELUTOIMISTOT KESKI-SUOMESSA

Keski-Suomen ELY -keskus	
Tuki	40 000 € (100 %), josta maakunnan kehittämisraha 28 000 € (70 %), Keski-Suomen Kehittämisrahasto 12 000 € (30 %)
Kustannusarvio	40 000 €
Toteutusaika	1.4.–30.11.2011
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Hankkeen toteutus liittyi todettuun valtion palve-
luiden alasajoon maakunnassa. Selvityksellä ha-
ettiin uutta toimintakonseptia koota eri valtionpal-
velut yksiin toimitiloihin seutukeskuksissa ja sy-
nergiaetuja hyödyntäväksi palvelutoimistoiksi.
Hanke liittyi meneillään olevaan yhteispalvelu/etä-

palvelu -pilottiin. Hanke tuotti perusteellisen selvi-
tysraportin valtion palveluiden järjestämisestä
Keski-Suomessa sekä ideoita palvelutuotannon
kehittämiseksi.

Selvityshanke esitti, että Keski-Suomessa otetta-
isiin käyttöön valtion hallinnon toimijoiden yhtei-
nen ja säännönmukaisesti kokoontuva foorumi, jo-
hon osallistuisivat hallinnonalojen virastojen pääl-
liköt. On todettava, että tämänsuuntainen kokoon-
tuminen toteutuu jo nyt ns. kymppikerhona.

Selvityshanke esitti, että riittävän asiantuntemuk-
sen ja osaamisen varmentamiseksi tulee järjestää
palveluneuvojille koulutusta sekä tiedotusta yh-
teispalvelupisteistä. Liiton näkökulmasta tuotiin
esille, että palvelukoulutuksen järjestämiseen tu-
lee varautua VM:n vastuulla olevassa yhteispalve-
luhankkeessa ja nimenomaan po. hankkeen voima-
varoin. Hanke toteutui alkuperäisen hankesuunni-
telman mukaisesti. Hankkeella itsessään ei ole
voitu vaikuttaa tavoitteena olleiden valtion palve-

luiden sijoittumiseen yhteisiin tiloihin ja hyödyntämään yhteistä tukipalveluinfraa. Selvitys on tuonut esiin hyviä käytäntöjä ns. seututoimistoista, joissa useat valtion palvelut jo tänä päivänä tuote-

taan yhteisessä toimistossa (Joutsa). Tulevaisuudessa kehitys kulkee sähköisten yhteispalveluiden suuntaan, joilla voidaan palvelut ulottaa entistä laajemmin maakunnan alueella.

RALLIN MAAILMANMESTARUUSOSAKILPAILU 2011 (MARKKINOINTIYHTEISTYÖSOPIMUS)

Jyväskylän kaupunki	
Tuki	40 000 € (15 %)
Kustannusarvio	260 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	26.4.–31.12.2011
Lisätietoja	Laura Karjalainen

Hanke toteutui Keski-Suomen maakuntahallituksen 20.4.2011 päätöksen ja 26.4.2011 allekirjoitetun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Keski-Suomen liitto kuului rallitapahtuman pääyhteistyökumppaneihin yhdessä Jyväskylän kaupungin ja Jyväskylän seudun kehittämiyhtiö Jykes Oy:n kanssa. Markkinointiyhteistyösopimuksella varmistettiin osaltaan rallien säilyminen Suomessa ja Jyväskylässä.

UURAISTEN KESKUSTA-ALUEEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Uuraisten kunta	
Tuki	36 450 € (50 %)
Kustannusarvio	72 900 €
Rahoitus	Maakunnan kehittämisraha
Toteutusaika	1.10.2010–30.6.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Hankkeessa laadittiin Uuraisten kirkonkylän keskustan kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma. Työssä tarkasteltiin, mitä keskusta-alueella tapahtuu, mitä on tehtävissä yleisilmeen kohentamiseksi ja miten taajaman halutaan tulevaisuudessa kehittyvän. Suunnittelutyöstä vastasi rekrytoitu projektipäällikkö. Lisäksi hankittiin ulkopuolista asiantuntemusta.

Tuloksena oli hyvä yleissuunnitelma kirkonkylän kehittämismahdollisuuksista ja kipupisteistä. Suunnitelma auttaa tarvittavien maakauppojen neuvotteluissa, kunnan infrastruktuuri-investointien priorisoinnissa, tulevassa yleis- ja asemakaa-

voituksessa sekä liikenne- ja ratkaisujen hankkeistamisessa. Kaupan suuryksikölle ei tässä suunnitelmassa osoitettu paikkaa, sillä kiinnostusta merkittäviin kaupan investointeihin ei haastattelujen perusteella ole näköpiirissä. Lisäksi kunta ja seurakunta kartoittivat mahdollisuuksia yhteisiin tilaratkaisuihin.

Hanke toteutettiin ripeästi ja määrätietoisesti. Kunnan päättäjiä, yrittäjiä ja muita sidosryhmiä haastettiin avoimeen keskusteluun ja erilaisen vaihtoehtojen punnintaan. Uuraisten keskustan alueen kehittämissuunnitelman pohjalta käynnistetään lähivuosien aikana monia käytännön toimenpiteitä ja investointeja.

PELASTETAAN KESKI-SUOMEN JA JYVÄSKYLÄN LENTOYHTEYDET

Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy	
Tuki	20 000 € (50 %)
Kustannusarvio	40 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.5.2010–31.12.2011
Lisätietoja	Veli-Pekka Päivänen

Tavoitteena oli pelastaa Keski-Suomen lentoyhteydet. Hankeen avulla haettiin uusia asiakkaita nykyisille reiteille. Vuoden 2011 aikana matkustajamäärät ovat lisääntyneet Jyväskylän ja Helsingin

välisellä reitillä 2,4 % verrattuna edelliseen vuoteen (tammi-lokakuu 2011). Toisena tavoitteena oli löytää uusia lento-operaattoreita. Elokuussa 2011 sekä Air Estonia että Flybe ilmoittivat aloittavansa lennot Jyväskylästä. Uudet yhteydet tarvitsevat alueen tukea mm markkinointiin. Kolmantena tavoitteena oli maakuljetusyhteyden käynnistäminen lentoaseman ja Jyväskylän keskustan välillä jokaiselle ja jokaiselta lentovuorolta. Yhteys käynnistyi syksyllä 2010 ja se jatkuu ainakin vuoden 2011 loppuun saakka. Hankkeen avulla lentoyhteyksiä on pystytty pitämään yllä.

Jatkossa on tärkeää, että synnytetty yhteydet toimivat kaupallisesta pohjalta vuoden 2013 alusta alkaen.

JÄMSÄ-PUISTO, ESISELVITYS

Jämsek Oy	
Tuki	15 000 € (50 %)
Kustannusarvio	30 000 €
Palautui	1 948,60 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.1.–31.12.2011
Lisätietoja	Pirjo Peräaho

Tavoitteena oli selvittää Jämsä-puiston rakentamisen edellytyksiä. Puisto olisi puutarha-alan tutustumiskohde ja oppimisympäristö, jossa esiteltäisiin viheralan yrityksiä, osaamista ja ideoita niin oman pihan rakentajille, ammattilaisille kuin matkailijoillekin.

Työ aloitettiin kartoittamalla viheralan yritysten kiinnostus mallipuistoon. Kartoituksen perusteella neuvotteluja käytiin 16 yrityksen kanssa. Toisessa vaiheessa selvitettiin mahdollisuuksia esitellä puiston kasveja, tuotteita ja yrityksiä mobiiliteknologian avulla. Oppimisympäristönä puisto voisi palvella myös Jämsän ammattiopiston tarpeita. Kolmantena kokonaisuutena arvioitiin puutarhamatkailun ja siirtolapuutarhan kiinnostavuutta.

Esiselvitys toteutui tavoitteen mukaisesti. Tuotoksena syntyi kehittämissuunnitelma, jonka jatko-työstämisestä vastaa Jämsän kaupungin puistotoimi. Jämsän kaupunki ja muut esiselvitykseen osallistuneet ovat sitoutuneet kehittämissuunnitelmaan omien resurssiensa puitteissa. Jämsä-puisto toteutunee vaiheittain noin viiden vuoden kuluessa.

ARVOITUSTEN PÄIJÄNNE -ESISELVITYSHANKE

Päijänteen rantamailla osuuskunta	
Tuki	10 000 € (50 %)
Kustannusarvio	20 000 €
Palautui	301,72 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.3.–15.6.2011
Lisätietoja	Leena Pajala

Suunnitelmat Päijänteen matkailun ja virkistystoiminnan kehittämisestä virisivät Keski-Suomen liiton Kuhmoisiin suuntautuneen seutukierroksen aikana. Useita hankkeita Päijänteen kehittämisestä onkin jo toteutettu vuosien aikana, ja niillä on myös saatu konkreettisia tuloksia aikaan. Hankkeiden päättymisen jälkeen yhteistyö on vähitellen hiipunut. Kuhmoislainen Päijänteen rantamailla -osuuskunta tarjoutui tekemään esiselvityksen, mitä asiointia yritysten ja muiden keskeisten toimijoiden

mielestä Päijänteen alueella tulisi kehittää. Esiselvityksen loppuraportissa olisi kuitenkin odottanut olevan konkreettisempia, yritysten esittämiä kehittämiskohteita selkeämmin esillä. Loppuraportti oli rönsyilevä, ja se olisi kaivannut tiivistämistä: enemmän faktaa ja vähemmän mielipiteitä.

Esiselvityksen teon positiivisina asioina voidaan kirjata se, että asiasta on jälleen neuvoteltu Päijät-Hämeen toimijoiden kanssa ja maakuntien kesken

on tavoitettu yhteinen näkemys, että kehittämistoimia tarvitaan.

Jykesin, Jämsekin sekä Keski-Suomen liiton yhteinen näkemys on, että kehittämissyhtiöt tulevat jatkossa olemaan toimijatahoina Päijänteen kehittämisessä. Mitään pysyvää, uutta organisaatiota ei tarvita eikä sitä tulla perustamaan, vaan toimintaa tulee jatkaa nykyisten organisaatioiden kautta. Mitä jatkossa edetään, on vielä suunnitteilla.

TURVETUOTANNON VALUMAVESIEN YMPÄRIVUOTINEN KÄSITTELY (TuKos)

Oulun yliopisto ja Suomen ympäristökeskus	
Tuki	10 000 € (2,5 %)
Kustannusarvio	400 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.1.2009–31.12.2011
Lisätietoja	Reima Väliavaara

Tavoitteena oli selvittää, millaisin edellytyksin ojitetulle suoalueelle voidaan rakentaa valumavesiä tehokkaasti puhdistava vesiensuojelukosteikko ja voidaanko kosteikon toimintaa parantaa erilaisen sorptiomateriaalien avulla. Lisäksi tavoitteena oli selvittää ja kehittää turvetuotantoalueille ympärivuotiseen käsittelyyn soveltuvia pumppaus- ja

vedenjakoratkaisuja sekä laatia menetelmille mahdollisimman kattavat ja yleisesti hyväksytyt mitoitus- ja suunnitteluohjeet.

Hankkeen aikana seurattiin ja mitattiin kuudelle ojitetulle suoalueelle rakennetun kosteikon toimintaa. Lisäksi viideltä muulta ojitetulta kosteikolta kerättiin tietoja. Ympärivuotisesti toimivia kosteikkoja hankkeessa oli mukana 21 kappaletta. Saatujen tulosten perusteella laadittiin mitoitus- ja suunnitteluohjeita ojitetuille alueille perustettaville kosteikoille. Hankkeessa saatiin selvitettyä ominaisuuksia, joita ojitetulla suoalueilla tulisi olla, jotta sinne saataisiin rakennettua valumavesiä puhdistava kosteikko. Tulokset auttavat tulevaisuudessa ennakoimaan perustettavien kosteikkojen toimintatetta ojitetuilla alueille / ympärivuotisesti ja parantavat osaltaan turvetuotantoalueiden vesiensuojelullista tasoa.

ENERGIAVIISAS KULUTTAJA, KULUTTAJIEN ENERGIANEUVONNAN TOTEUTTAMINEN KESKI-SUOMESSA

Benet Oy	
Tuki	10 000 € (12 %)
Kustannusarvio	86 614 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	4.1.2010–2.1.2012
Lisätietoja	Jarmo Koskinen

Tarkoitus oli toteuttaa kuluttajien ja kansalaisten energianeuvontaa. Lisäksi tavoitteena oli synnyttää maakuntaan energianeuvontaan asiantuntijoiden yhteistyöverkosto, jolla on hyvä tunnettuus kansalaisten keskuudessa. Lisäksi tavoitteena oli edistää neuvonnan jatkuvuutta myös pidemmällä aikavälillä.

Hanke toteutti yli 30 erilaista tilaisuutta tai tapahtumaa. Erillisiä neuvontatilaisuuksia oli joko yksin tai yhteistyössä mm. rakennusvalvonnan kanssa sekä yritysten, asukas- ja kiinteistöyh-

distysten sekä oppilaitosten kanssa. Energia-neuvontaa toteutettiin myös yleisötapahtumien yhteydessä (paikalliset tapahtumat ja messut), järjestämällä neuvontapäiviä (neuvontakoju ja tiedotusta) sekä kiertävillä energianeuvontanäyttelyillä. Yhteistyö kuntien rakennusvalvon-
tojen kanssa oli tiivistä. Keski-Suomen kuntia tiedotettiin hankkeesta ja kunnat ohjasivat asiakkaita energiakysymyksissä hankkeen asiantuntijoiden puolelle. Hanke neuvoi myös suoraan

rakennusvalvontaviranomaisia. Neuvontapalvelusta ja taloudellisesta energiankäytöstä viestitettiin paikallisen television ja radion (YLE K-S) välityksellä, lehtijutuissa paikallislehdissä ja sanomalehti Keski-suomalaisessa. Tapahtumia ja neuvontaa markkinoitiin lehti-ilmoituksilla ja ulkomainonnalla. Hanke saavutti sille asetetut tavoitteet ja se arvioitiin valtakunnallisestikin yhdeksi parhaiten toteutetuksi TEM/Sitran rahoittamista neuvontahankkeista.

3. VAIHEMAAKUNTAKAAVAN SUOALUEIDEN ARVOTTAMINEN (ZONATION-TUTKIMUS), YHTEISTYÖSOPIMUS

Jyväskylän yliopisto	
Tuki	8 000 € (50 %)
Kustannusarvio	16 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.9.2010–31.1.2011
Lisätietoja	Katriina Peltonen

Tavoitteena oli Turva-hankkeessa tarkasteltavien suoalueiden arvottaminen, ohjata turvetuotantoa luontoarvoiltaan vähiten merkittävälle kohteille ja pilottihanke valtakunnalliselle Suo-Zonation hankkeelle. Vaihemaakuntakaavatyötä varten tuotettiin seitsemällä ei variantilla (esim. elinympäristöjen runsaus ja painoarvo) sähköiset kartat, jotka kuvaavat kyseisen variantin tuottamisessa käytettyjen aineistojen kokonaisvaikutusta. Kartoilta selviää yksittäisten Turva-soiden luonnonsuojelullinen arvo, jota kuvaa kohteen saama väri.

SISÄ-SUOMEN POTENTIAALISET TUULIVOIMA-ALUEET

Keski-Suomen liitto	
Tuki	10 000 € (35 %)
Kustannusarvio	28 000 €
Palautui	3 764,09 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	2010–2011
Lisätietoja	Olli Ristaniemi

TUULI-ATLAS oli kuuden maakuntaliiton (Etelä-Karjala, Kainuu, Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Suomi) yhteinen hanke. Tuloksena syntyi Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys. Selvitys osoitti Keski-Suomessa olevan 10 potentiaalista tuulivoimapuiston aluetta. Näistä kuudelle tehtiin teknis-taloudellinen selvitys ja maisematarkastelu. Selvityksen tulokset olivat niin lupaavia, että liitto päätti teettää lisäselvityksiä. 3. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa on selvityksen perusteella mukana 13 tuulivoimapotentialista aluetta.

NORTHERN ENVIRONMENTAL EDUCATION DEVELOPMENT (NEED)

Joensuun yliopisto	
Tuki	6 000 € (2 %)
Kustannusarvio	350 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	2008–2010
Lisätietoja	Hilkka Laine

Itä-Suomen yliopiston koordinoima Pohjoisen Periferian ohjelman hanke kansantajuisti geologista tietoa ja laati opetuskäyttöön soveltuvia ympäristökasvatuksellisia oppimateriaaleja mm. GIS-paikatietojärjestelmää hyödyntäen. Jyväskylän yliopisto edusti hankkeessa opetusmenetelmiä ja se

keskittyi oppimateriaalien tuottamiseen sekä Leivonmäen kansallispuiston kehittämiseen pilottikohteena. Hankkeella myös tuettiin pk-matkailuyritysten toimintaedellytyksiä.

Tuloksina kehitettiin Leivonmäen kansallispuistoon Luupään-lenkin opetusmateriaali ja geologinen luontopolku. Tulokset olivat paikallisten opas-yrittäjien käytettävissä ja oppaita koulutettiin käyttämään tietoaaineistoa. Materiaalit olivat laadittavissa Internetissä ja hanke teki Leivonmäen -kansallispuiston pilottikohteen kanssa yhteistyötä mm. leirikouluohjelmien markkinoinnissa sekä selvitysten tekemisessä kestävä luontomatkailun kehittämiseksi. Hanke liittyi maakunnan strategisiin linjauksiin osaamisen ja koulutuksen osalta sekä ympäristökasvatuksen työelämälähtöiseen kehittämiseen.

KESKI-SUOMEA JA SEN KUNTIA ESITTELEVÄN SIVUSTON VENÄJÄNKIELINEN AINEISTO

Mosaiikki ry	
Tuki	5 686 € (36 %)
Kustannusarvio	15 800 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.1.–31.12.2011
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Tavoitteena oli tuottaa Keski-Suomen kuntien palveluja ja työllistämismahdollisuuksia esittelevät internet-sivustot yhdessä kuntien kanssa sekä venäjänkielisen maahanmuuttajan hyödyntäminen kunta-aineiston kääntämisessä venäjän kielelle.

Kyseessä oli jo muutaman vuoden jatkunut tietoportaalien rakentaminen. Toiminta oli edennyt kunnittain siten, että aktiivisimpien kuntien aineistot olivat käytännössä täysin valmiit (esim. Jyväskylä), joidenkin kuntien osalla työ oli edennyt jo pitkälle ja muutaman kunnan osalta työ oli käynnistysvaiheessa. Kokonaisuutena portaalin rakennus

oli hyvässä vauhdissa, sivuston yleisilme oli onnistunut ja artikkeleita oli sivuilla satoja.

Sivuston tarpeellisuutta arvioitaessa kiinnitettiin huomiota siihen, että venäjänkielisten henkilöiden määrä maakunnassa on lisääntynyt viime vuosina voimakkaasti. Tiedot julkisten ja yksityisten palveluiden saatavuudesta venäjän kielellä eivät ole kehittyneet samassa mitassa. Tässä toteutettavan verkkosivuston tarkoitus on toimia venäjän- ja suomenkielisenä tietoväylänä maahanmuuttajille ja työmarkkinoille hakeutuville, asiantuntijapankkina rekrytointia suunnitteleville yrityksille ja julkissektorille sekä tietokanavana maassa vieraileville venäläisille matkailijoille maakunnan ja sen kuntien palveluista.

Rahoitus liittyi kokonaisuuteen, jossa Mosaiikki ry:n maahanmuuttajatiedotuksen toimintaa tuki Raha-automaattiyhdistys ja henkilöstön palkkaukseen oli käytettävissä myös palkkatukea. Jyväskylän kaupunki osallistuu yhdistyksen toiminnan tukemiseen kuntalisäjärjestelmän keinoin. Mosaiikki ry:n toimintaa on esitelty toistuvasti kunnanjohtajakokouksissa.

KONNEVEDEN-KALAJANVUOREN LUONTOMATKAILUN KEHITTÄMINEN -ESISELVITYS

Rautalammin kunta	
Tuki	5 000 € (25 %)
Kustannusarvio	20 000 €
Palautui	67,35 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.3.–31.12.2011
Lisätietoja	Reima Väliavaara

Tavoitteena oli päivittää alueen matkailuyrittäjyyden tila ja kartoittaa alueen luontomatkailun

kehittämistarpeet. Lisäksi hankkeen tavoitteena oli luontomatkailuun liittyvän seminaarin järjestäminen.

Hankkeen aikana selvitettiin alueen matkailu- ja palveluyritykset, Kalajavuoren retkeilyreitit käyttö ja kehittämistarpeet ja Häyrylännrannan kehittämistarpeet sekä annettiin toimenpide-ehdotukset Konnekosken kanavan ja Enonniemen venesataman rakentamiseksi. Loppuseminaari järjestettiin 18.10.2011. Hankkeen tavoitteet saavutettiin ja hankkeen tuloksena syntyi Etelä-Konneveden ympäristön kehittämishanke, joka edesauttaa Etelä-Konneveden kansallispuiston perustamisajatuksen jatkokehittelyä.

KESKI-SUOMEN PALVELURAKENTEEN TURVAAMINEN MAASEUDULLA

Keski-Suomen nuorisoseurain liitto	
Tuki	4 500 € (50 %)
Kustannusarvio	9 000 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	1.2.–31.5.2011
Lisätietoja	Hannu Korhonen

Tavoitteena oli palveluiden tasapuolinen turvaaminen maakunnan alueen asukkaille. Esiselvityshankkeella kartoitettiin valtakunnallisesti vastaavatyypiset kokeilut ja hankkeet, selvitetiin kokemukset kokeiluista, selvitettiin internetin

toimivuus haja-asutusalueiden kylä-, työväen- ja seurojentaloilla, kartoitettiin kylien palvelutarvetta kyselyllä sekä järjestettiin kuusi ideointitilaisuutta eri puolilla Keski-Suomea. Hanke tuotti Keski-Suomen ELY-keskukselle toimitetun ”Palvelutuuli – palvelurakenteen turvaaminen maaseudulla” -hankesuunnitelman.

Hanke oli yhdensuuntainen maakunnan liiton pyrkimysten kanssa huolehtia julkisten palveluiden saatavuudesta maakunnan eri osissa. Valtion ja kuntien yhteispalveluiden laajeneminen sekä sähköisen asioinnin kehittyminen mahdollistavat tulevaisuudessa myös järjestötoimijoille paremmat edellytykset osallistua palveluiden tuottamiseen maakunnan eri osissa. Hanke toteutui suunnitellusti.

POHJOISEN PERIFERIAN OHJELMAN KONTAKTIPISTEEN TOIMINTAKULUT 2007–2013

Lapin liitto	
Tuki	3 000 € (7 %)
Kustannusarvio	43 500 €
Palautui	1 850 €
Rahoitus	Keski-Suomen Kehittämisrahasto
Toteutusaika	2008–2010
Lisätietoja	Hilkka Laine

Pohjoisen periferian ohjelman tavoitteena on auttaa syrjäisiä yhteisöjä Euroopan pohjoisreunalla kehittämään taloudellista, sosiaalista ja ympäristöllistä potentiaaliaan. Suomessa ohjelmaa toteutetaan kahdeksan maakunnan alueella: Lapissa, Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa, Pohjois-Karjalassa, Keski-Pohjanmaalla, Pohjois-Savossa, Keski-Suomessa ja Etelä-Savossa. Ohjelma-alue kattaa alueita Ruotsista, Skotlannista, Pohjois-Irlannista, Irlannista ja Norjasta sekä Islanti, Grönlanti ja Färsaaret kokonaisuudessaan.

Suomessa ohjelman koordinointi- ja palvelupiste on sijoitettuna Lapin liittoon. Kontaktipiste huolehtii tiedotustapahtumien järjestämisestä, hakijoiden opastuksesta, yhteydenpidosta muihin ohjelmamaihin ja ohjelmasta tiedottamista yleensä. Toimisto on huolehtinut myös alueellisen neuvontaryhmän (FINN-RAG) toiminnasta ja kansallisten kokousten järjestämisestä. FINN-RAG ryhmässä on edustettuna myös Keski-Suomen liitto.

Pohjoisen Periferian ohjelmaan varattu tekninen tuki ei ole riittänyt kattamaan palvelun kustannuksia. Hankkeella on tuettu ohjelman toteuttamiseen tarvittavien hallinnollisten resurssien riittävyys Suomessa ja varmistettu näin mahdollisuuksia hyödyntää ohjelmaresursseja Suomessa. Kansallinen kontaktipiste tuo myös hankkeen valmistelussa tarvittavaa tietoa lähelle toimijoita ja on mahdollistanut alue-tunnettuuden hyödyntämisen hankevalinnoissa.

Yhteistyösopimukset

Vuoden aikana päättyneet yhteistyösopimukset, joita on tuettu Keski-Suomen kehittämisrahaston varoin

YHTEISTYÖSOPIMUKSET		MYÖNNETTY €
12.5.2010	Nuorten Keski-Suomi ry	19 000
23.8.2010	Ilmasotakoulun Kilta ry: Douglas DC-2:n entisöiminen	10 000
18.2.2011	Jyväskylän kansanmusiikkiyhdistys: Keskisuomalaisten pelimannien juhlakonsertti	7 500
18.12.2009	Jyväskylän seudun kansanmusiikkiyhdistys ry	7 000
23.6.2010	Business Arena Oy: Keski-Suomen osaajat kohtaavat 2010–2011	4 000

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

KESKI-SUOMEN LIITTO
Regional Council of Central Finland

KESKI-SUOMEN LIITTO | Sepänkatu 4 | 40100 Jyväskylä | Keski-Suomen Talo
puh: 0207 560 200 | fax: 014 217 733 | etunimi.sukunimi@keskisuomi.fi
Virallinen posti liitolle kirjaamon sähköpostiosoitteella: kirjaamo@keskisuomi.fi